Kvalitetsudvikling i tysk, fransk, spansk og engelsk i et brobygningsperspektiv

Fire behovsundersøgelser blandt fremmedsprogsundervisere i det danske uddannelsessystem

November 2020
NCFF

Kvalitetsudvikling i tysk, fransk, spansk og engelsk i et brobygningsperspektiv – Fire behovsundersøgelser blandt fremmedsprogsundervisere i det danske uddannelsessystem

2. udgave 2026

Copyright © 2020 Forfatterne & NCFF

Forfatter: NCFF

Kontaktpersoner i NCFF vedrørende rapporten: Ana Kanareva-Dimitrovska & Anne Sofie Jakobsen

Indholdsfortegnelse

Forord 5

1 Baggrund 7

Børns og unges muligheder for at modtage undervisning i fremmedsprog 7

Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet 8

2 Undersøgelsernes formål, organisering og design 9

2.1 Formål 9

2.2 Undersøgelsernes organisering og forløb: 10

2.3 De fire spørgeskemaer – design og indhold 11

Design 11

Indhold 12

Emner på tværs 12

3 Undervisernes besvarelser 16

3.1 Overblik over antal besvarelser totalt pr. sprog og pr. uddannelsestrin 16

3.2 Tyskundersøgelsen 17

Undervisernes kompetencer og behov for opkvalificering 18

Elevernes og de studerendes motivation og deltagelse i faget 21

Den europæiske referenceramme (CEFR) 22

Brobygning og overgange 24

Tysk som tillægskompetence 26

De videregående uddannelser 27

Digitale læremidler 28

Opsamling 28

3.3 Fransk- og spanskundersøgelserne 28

Behov for opkvalificering og kompetenceudvikling 29

Valg, motivation og elevers/studerendes deltagelse 33

Den fælles europæiske referenceramme for sprog (CEFR) 35

Brobygning og overgange 37

Om sproguddannelserne 39

Opsamling 40
3.4 Engelskundersøgelsen 40
Engelskundervisningen 40
Faglige kompetencer og opkvalificering 44
Brobygning og overgange 49
Uddannelse af sproglærere 53
Opsamling 54

4 Undersøgelserne set på tværs 56
Undervisernes behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer 56
Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering 58
Eleverne og studerendes motivation for og deltagelse i faget 58
Brobygning og overgange 58
De videregående sproguddannelser 59

5 Afsluttende bemærkninger 60

6 Litteratur 61

Bilag 1 Projekt- og følgegrupper for de fire undersøgelser 63

Forord

I denne rapport gennemgår vi besvarelserne fra fire spørgeskemaundersøgelser gennemført i 2019-2020, som har haft til formål at skabe indsigt i hhv. tysk-, fransk-, spansk- og engelskunderviseres oplevelser af udfordringer, muligheder og udviklingsbehov i deres respektive fag.

Baseret på gennemgangen opsummerer og sammenligner vi afslutningsvis de væsentligste pointer og tendenser fra de fire undersøgelser opdelt i fem emner:

1. Undervisernes behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer
2. Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering
3. Elever og studerendes motivation for og deltagelse i faget
4. Brobygning og overgange
5. De videregående sproguddannelser.

De fire spørgeskemaundersøgelser er gennemført som projekter støttet af Det Nationale Center for Fremmedsprog (NCFF). NCFF's centerledelse og medarbejdere har deltaget i følgegrupperne for tysk, fransk- og spanskundersøgelserne, og for fransk- og engelskundersøgelsens vedkommende har to NCFF-medarbejdere bistået med udarbejdelse og gennemførelse af undersøgelserne.

De fire spørgeskemaundersøgelser blev sendt ud til fremmedsprogsundervisere på alle tre uddannelsestrin: grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. I alt 2.200 tysk-, fransk-, spansk- og engelskundervisere deltog i de fire undersøgelser ved at besvare de respektive spørgeskemaer. Det er et relativt begrænset antal besvarelser, og derfor kan besvarelserne fra undersøgelserne ikke anses for at være repræsentative for tysk-, fransk-, spansk- og engelsklærere i Danmark. Rapporten skal læses med dette forbehold, men udgør dog et videngrundlag, der ikke tidligere har eksisteret.

Rapporten baserer sig på afrapporteringerne fra de fire undersøgelser og medtager primært besvarelser til såkaldte lukkede spørgsmål i spørgeskemaerne. Vi henviser til de enkelte undersøgelser for mere detaljerede analyser af resultaterne og for analyser af såkaldte åbne spørgsmål og fritekstsvar samt for adgang til spørgeskemaerne. Rapporterne kan tilgås under Afdækninger på NCFF's Viden om fremmedsprog.

Rapporten indeholder fire hovedafsnit. I første afsnit *Baggrund* gør vi kort rede for baggrunden for undersøgelserne, mens vi i andet afsnit *Undersøgelsernes formål, organi-*

sering og design kort beskriver de fire undersøgelsers formål og organisering samt design af og indhold i spørgeskemaerne. I afsnit 3 *Undervisernes besvarelser* gennemgår vi besvarelserne for de enkelte undersøgelser, inden vi i afsnit 4 *Undersøgelserne set på tværs* samler op på resultaterne på tværs af undersøgelserne.

1 Baggrund

Sprog åbner døre til verden og giver indsigt i andre kulturer. For et lille land som Danmark er fremmedsprog afgørende for, at vi kan navigere i en global verden. Alligevel oplever sprogundervisere på alle niveauer dalende interesse og faldende færdigheder hos elever og studerende.

Børns og unges muligheder for at modtage undervisning i fremmedsprog

Eleverne i den danske grundskole har siden folkeskolereformen fra 2014 startet med engelsk i 1. klasse. I 5. klasse kan de vælge mellem fransk og tysk, men da grundskolerne *skal* udbyde tysk, men *kan* udbyde fransk, er det forholdsmæssigt få grundskoler, hvor eleverne har et reelt valgt mellem de to sprog. Som eksempel udbydes der ikke fransk i grundskolens 9. klasse i 14 ud af 19 midtjyske kommuner (Det Regionale Sprogudvalg, Region Midt). Det er hovedsageligt i hovedstadsområdet og Nordsjælland, at eleverne kan vælge fransk (se også NCFF's sprogkort). Eleverne kan vælge spansk som forsøg på en begrænset række af grundskoler.

På de gymnasiale ungdomsuddannelser havde 28 procent af studenterne i 2007 tre eller flere sprog. I 2016 var det to procent. (Regeringen, 2017). I skoleåret 2019/2020 valgte ni procent af 1. g-eleverne på STX en sproglige studieretning[1], mens det kun en procent af 1.g.-eleverne på HHX, der var valgte en sproglig studieretning (Undervisningsministeriet, 2020). I skoleåret 2018/2019 var det 10 procent for STX (Undervisningsministeriet, 2019). Som konsekvens af det ovennævnte begrænsede udbud af fransk i grundskolen og at spansk kun udbydes som et forsøg, kan eleverne som oftest kun vælge fransk og spansk som begyndersprog på de gymnasiale ungdomsuddannelser, mens tysk udbydes som både begynder- og fortsættersprog. Engelsk er obligatorisk på B-niveau i de gymnasiale uddannelser (for HHX dog på A-niveau).

Som lærerstuderende kan man vælge tysk og engelsk som undervisningsfag på alle seks professionshøjskoler. Der er kun to professionshøjskoler, VIA University College, Aarhus og Københavns Professionshøjskole, KP, som udbyder fransk på læreruddannelsen. Spansk tilbydes som forsøg fra 2019 på Professionshøjskolen Absalon.

1. Undervisningsministeriet definerer en studieretning som bestående af "en fagkombination, som giver eleven kompetencer, der peger mod specifikke videreuddannelsesmuligheder.Studieretningerne inddeles i faglige hovedområder (fx sproglige studieretninger), som rummer studieretninger med samme faglige sigte." (Undervisningsministeriet, 2019)

På universiteterne kan studerende både læse "rene" sproguddannelser og uddannelser, hvor sprog er kombineret med fx international virksomhedskommunikation. Især de "rene", humanistiske sproguddannelser har haft nedgang i ansøgertal samtidig med at de også har et større frafald (Regeringen, 2017; Uddannelses- og forskningsministeriet, 2018).

Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet

I 2017 fik Danmark en national *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet* (Regeringen 2017), som har til formål dels at understøtte de tiltag, der er allerede foretaget på sprogområdet, dels at igangsætte nye initiativer og tiltag med henblik på både at styrke fremmedsprogsundervisningen og -uddannelserne samt samarbejdet mellem forskellige uddannelsestrin og endelig at forbedre sprogundervisernes muligheder for efteruddannelse og løbende opkvalificering.

Der er to hovedmålsætninger i den nationale fremmedsprogstrategi:

Målsætning 1: Flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer ud over engelsk.

Målsætning 2: Sproguddannelserne skal være fagligt stærke og relevante uddannelser, der tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende. Det gælder også sprogundervisningen på læreruddannelserne. (Regeringen 2017, s. 4)

En sag har altid flere sider. Den første målsætning hænger sammen med elevers og studerendes motivation for at vælge og lære fremmedsprog, og derfor er det vigtigt for NCFF at undersøge, hvad der motiverer elever og studerende til at lære fremmedsprog, og hvordan man kan hjælpe dem med at blive endnu dygtigere til fremmedsprog.

Den anden målsætning peger på kvaliteten af sproguddannelser generelt og på uddannelsen af sproglærere specifikt, både på universiteterne og professionshøjskolerne. Derfor er det afgørende, at skabe indsigt i sprogundervisernes oplevelser af udfordringer og behov for efteruddannelse og videreudvikling i sprogfagene.

Det fremgår desuden af strategien, at der er stort behov for både at styrke samarbejdet mellem de forskellige sprogfag og mellem de forskellige uddannelsestrin og -institutioner, men også for løbende faglig opkvalificering af underviserne. De fire undersøgelser, som denne rapport gør rede for, tager udgangspunkt i strategiens to målsætninger og de beskrevne behov.

2 Undersøgelsernes formål, organisering og design

I det følgende gennemgår vi kort formålet med de fire undersøgelser, og hvordan de har været organiseret, inden vi gør rede for spørgeskemaernes design og indhold.

2.1 Formål

Alle fire spørgeskemaundersøgelser har til formål at afdække undervisernes behov for faglig udvikling og deres opfattelser af deres fags udviklingsbehov. Som sådan kan de fire undersøgelser anskues som behovsundersøgelser, som tilvejebringer viden, som kan anvendes til udvikling af fagene. Selvom undersøgelserne ikke har haft til formål at give os viden om undervisernes praksis, bidrager deres besvarelser med indblik i deres holdninger til, erfaringer med og opfattelser af, hvordan deres fag udvikler sig. Dette kommer især til udtryk i deres fritekstbesvarelser, der kun i mindre grad er en del af denne rapport.

Konkret har de fire undersøgelser haft til formål:

1. at afdække det oplevede behov blandt respondenterne for at videreudvikle tysk-, fransk-, spansk- og engelskundervisningen på alle tre uddannelsestrin (grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse);
2. at afdække det oplevede behov blandt underviserne for efter-og videreuddannelse;
3. at afdække det oplevede behov blandt respondenterne for at styrke overgangen og samarbejdet mellem de forskellige uddannelsestrin i et brobygningsperspektiv.

Disse formål kommer til udtryk i indledningen til de fire spørgeskemaer – dog formuleret lidt forskelligt:

Tysk	Fransk	Spansk	Engelsk
Dette pilotprojekt har til formål at afdække, hvilke behov for kvalitetsudvikling og efteruddannelse undervisere selv identificerer ift. en videreudvikling af tyskundervisningen på de respektive uddannelsestrin og i et brobygningsperspektiv.	*For at kunne videreudvikle franskundervisningen er der brug for viden om, hvilke behov og udfordringer underviserne selv ser som de vigtigste. Derfor vil vi i samarbejde med NCFF kortlægge disse behov og udfordringer, og vi håber, du vil hjælpe os ved at udfylde dette spørgeskema.*	*For at kunne videreudvikle spanskundervisning er der brug for viden om, hvilke behov og udfordringer undervisere identificerer som de vigtigste på de respektive uddannelsestrin. Derfor vil vi i samarbejde med NCFF kortlægge disse behov og udfordringer, og vi håber, du vil hjælpe os ved at udfylde dette spørgeskema.*	*For at kunne videreudvikle engelskfaget er der brug for viden om, hvilke erfaringer, behov og udfordringer engelskunderviserne på tværs af uddannelsessystemet ser som de vigtigste. Det ønsker vi at kortlægge gennem denne spørgeskemaundersøgelse, og vi håber, du vil hjælpe os ved at udfylde spørgeskemaet.*

Tabel 2.1. Undersøgelsernes formål

2.2 Undersøgelsernes organisering og forløb:

De fire undersøgelser havde følgende organisering og forløb:

- Hver undersøgelse bestod af en faglig leder, som ledte og gennemførte undersøgelsen, en projektgruppe, som indgik i udviklingen af spørgeskemaet, og en følgegruppe (i engelskundersøgelsen blev denne kaldt "referencegruppe"), som bestod af repræsentanter fra alle tre uddannelsestrin inklusiv repræsentanter fra sproglærerforeninger samt ministerielle lærings- og fagkonsulenter. (Se bilag 1 for navne på faglige ledere og sammensætning af projekt- og følgegrupper)
- De faglige ledere og projektgrupperne udarbejdede udkast til spørgeskemaet, som blev præsenteret for følgegrupperne, som blev bedt om at kommentere og komme med input.
- Spørgeskemaerne blev derefter færdiggjort og sat op i spørgeskemaprogrammet SurveyXact by Rambøll.

- De fire undersøgelser blev gennemført i 2019-2020 med den tyske undersøgelse som den første, udsendt i januar 2019, derefter fulgte den franske, udsendt i maj-juni 2019. Den spanske undersøgelse blev udsendt i november 2019, og den engelsk i marts-april 2020.
- Spørgeskemaerne blev udsendt til anonym online besvarelse til undervisere på alle tre uddannelsestrin, grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse, via bl.a. institutionsregistret (https://statistik.uni-c.dk/instregudtraek/), diverse netværk, de faglige foreninger, fag- og læringskonsulenterne m.fl. Grundskole indbefatter folkeskole, friskoler, privatskoler, efterskoler og ungdomsskoler. Ungdomsuddannelse indbefatter STX, HF, HHX, HTX, EUX, EUD, FGU og AVU. På de videregående uddannelser blev spørgeskemaerne sendt til de relevante sproguddannelser på universiteterne og til læreruddannelserne på de seks professionshøjskoler. Alle fire undersøgelser blev omtalt på NCFF's Facebook-side og hjemmeside, og tysk- og engelskundersøgelserne blev omtalt på Folkeskolen.dk. Følgegrupperne blev også bedt om at hjælpe med at udbrede kendskabet til spørgeskemaundersøgelserne blandt kollegaer.
- I tysk-, fransk- og spanskundersøgelserne blev besvarelserne analyseret af de faglige ledere. Analyserne blev præsenteret for projekt- og følgegrupperne til kommentering. I engelskundersøgelsen blev analysearbejdet foretaget af den faglige leder og projektgruppen, og analysen blev herefter forelagt referencegruppen til kommentering.
- Analyserne er samlet i rapporter for hvert sprog og er formidlet i bl.a. dagspressen, Folkeskolen.dk og via NCFF. Rapporterne kan tilgås under Afdækninger på NCFF's Viden om fremmedsprog.

2.3 De fire spørgeskemaer – design og indhold

I det følgende beskriver vi indholdet i de fire spørgeskemaer. Det skal allerede her bemærkes, at tysk-, fransk- og spanskundersøgelsernes spørgeskema i høj grad er sammenlignelige, idet det franske og det spanske spørgeskema blev udarbejdet på basis af det tyske spørgeskema. Det engelske spørgeskema adskiller sig på nogle områder, idet engelskfaget adskiller sig fra de tre andre sprogfag, idet eleverne starter med engelsk i 1. klasse.

Design

Mens spørgeskemaerne fra tysk-, fransk- og engelskundersøgelserne primært består af lukkede spørgsmål, anvendes der i det spanske spørgeskema en del flere åbne spørgsmål. De lukkede spørgsmål er af forskelligt format, blandt andet spørgsmål med multiple-choice-svarmuligheder og udsagn, som skulle vurderes på en Likert-skala.

I det engelske spørgeskema havde respondenterne mulighed for på de fleste lukkede spørgsmål at kommentere deres svar. I de tre andre spørgeskemaer havde respondenterne også mulighed for til sidst at kommentere på deres besvarelse og på spørgeskemaet.

For at muliggøre analyse af besvarelser ift. uddannelsestrin og -type, blev respondenterne som det første i spørgeskemaet bedt om at angive, hvilke uddannelsestrin (grundskole, ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse) og hvilken type af uddannelse (fx

HHX eller læreruddannelse) de underviser på. I det tyske spørgeskema blev de dog kun bedt om at angive uddannelsestrin.

Spørgeskemaerne i fransk-, spansk-, og engelskundersøgelserne var opdelt i tre spor, et for hvert uddannelsestrin. Efter besvarelse af spørgsmål om uddannelsestrin og -type (og andre baggrundsspørgsmål) blev respondenterne ledt videre til det relevante spor. Temaerne var de samme for alle tre spor, men de enkelte spørgsmål og udsagn var tonet efter uddannelsestrin. I spørgeskemaet fra tyskundersøgelsen var der derimod kun et spor med spørgsmålene formuleret på en sådan måde, at de passede til respondenter fra alle tre uddannelsestrin.

De fire spørgeskemaer blev udsendt via et selvoprettelseslink. Det betyder dels, at alle, der modtog linket, kunne besvare skemaet, og dels, at respondenterne sikredes anonymitet, fordi de ikke skulle angive mailadresse eller på anden måde oprettes for at kunne besvare skemaet.

Indhold

Overordnet set og i overensstemmelse med de tre formål med undersøgelserne, spørger alle fire spørgeskemaundersøgelser ind til det oplevede behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer, men der spørges også til undervisernes opfattelse af deres eget fag, af deres undervisning og af elevernes og de studerendes motivation for og deltagelse i faget. Brobygning og overgange, CEFR og IT er emner, der går igen i alle fire spørgeskemaer.

Som nævnt blev respondenterne bedt om at angive, hvor de underviste (uddannelsestrin og -type), og i fransk-, spansk- og engelskundersøgelsernes spørgeskemaer blev respondenterne også bedt om at angive uddannelsesbaggrund, alder og undervisningserfaring. I fransk- og spanskundersøgelserne indgik der også spørgsmål om ansættelsestype og erfaring med sproget (fx udlandsophold).

Tabel 2.3 viser, hvordan de fire skemaer er bygget op tematisk. I næste afsnit beskriver vi en række emner, som er fælles for alle fire spørgeskemaer, men i varierende rækkefølge, formuleret på forskellige måder og med forskellig vægtning. Vi udpeger der, hvor der er forskelle i, hvad der konkret bliver spurgt om. Disse tværgående emner danner grundlag for rapportens afsnit 4, hvor besvarelserne fra de fire undersøgelser sammenlignes.

Emner på tværs

1. Undervisernes behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer

Inden for dette emne blev respondenterne bedt om at vurdere deres behov for at opkvalificere sig inden for en række emner og områder. I tabel 2.2 angives emnerne og områderne og hvilke af spørgeskemaerne, der behandler emnet/området. Tabel 2.3 viser en samlet oversigt over de enkelte spørgeskemaers områder.

Spørgsmål vedr. behov for opkvalificering inden for:	Med i:
Sprogkompetencer	Alle
Kultur, historie og litteratur	Alle
Fagdidaktik	Alle
Interkulturelle kompetencer	Fransk og spansk
CLIL	Tysk, fransk og engelsk
CEFR	Tysk, fransk og spansk
IT og digitale teknologier/redskaber	Alle
Karrierelæring og arbejdsmarkedets behov/erhvervsrelaterede emner	Alle
Flersprogethed	Tysk og engelsk

Tabel 2.2. Indhold i de fire spørgeskemaer: kompetencer og viden

Selvom der ikke blev spurgt om engelsk- og tyskundervisernes behov for opkvalificering inden for CEFR og interkulturelle kompetencer, blev de spurgt om deres inddragelse og anvendelse af begge dele i deres undervisning. Også i de tre andre undersøgelser blev underviserne bedt om at svare på spørgsmål om brug af CEFR i deres undervisning. I tyskundersøgelsen blev respondenterne også spurgt om deres brug af IT i undervisningen.

Respondenterne havde også mulighed for at angive andre områder/emner, som de ønsker faglig opkvalificering inden for.

2. Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering

Her blev respondenterne bedt om at vurdere deres mulighed for at opkvalificere sig, og hvilke eventuelle begrænsninger (økonomi, arbejdspres, manglende prioritering af faget, manglende tilbud) de oplevede i forbindelse med opkvalificering.

3. Elever og studerendes motivation for og deltagelse i faget

Her blev respondenterne spurgt om, hvordan de opfatter deres elevers/studerendes motivation for og deltagelse i faget, inklusiv elevernes/de studerendes faglige og -sproglige kompetencer. I tysk-, fransk- og engelskundersøgelserne blev der spurgt om elevernes/studerendes brug af målsproget i undervisningen, og i engelskundersøgelsen blev respondenterne desuden spurgt om faglig og sproglig spredning blandt eleverne og de studerende. I tysk-, fransk- og spanskundersøgelserne blev respondenterne også bedt om at angive, hvorfor de tror deres elever/studerende har valgt fransk/spansk, og hvad der kunne få flere elever og studerende til at vælge sprogene.

4. Brobygning og overgange

Her blev respondenterne bedt om at angive, hvorvidt de kender til faglige mål, undervisningsindhold, prøveformer o.l. på andre uddannelsestrin, hvordan de bygger videre på de

kompetencer, eleverne og de studerende har med sig for det foregående uddannelsestrin, og hvordan de arbejder med at forberede elever og studerende på næste uddannelsestrin.

I engelskundersøgelsen blev der også spurgt om deltagelse i brobygningsaktiviteter med andre uddannelsestrin og med arbejdsmarkedet med fokus på det pågældende sprogfag.

5. De videregående sproguddannelser

I tysk-, fransk- og spanskundersøgelserne blev respondenterne spurgt om deres holdninger til og opfattelser af relevansen af de videregående sproguddannelser. I engelskundersøgelsen blev respondenterne fra de videregående uddannelser i stedet for bedt om at vurdere om, de klæder de studerende fagligt, didaktisk og sprogligt på til at blive engelskundervisere.

Tysk	1. Baggrundsspørgsmål (A) 2. Indledende spørgsmål ift. dine behov (B) 3. Strategiens første målsætning (C) 4. Strategiens anden målsætning (D) 5. Brobygning i tyskfaget på tværs af uddannelsessystemet (E) 6. Behov for digitale læremidler ift. ovennævnte indsatsområder (F) 7. Kommentarer og yderligere behov for EVU (G) 8. Videre samarbejde (H)
Fransk	1. Baggrundsspørgsmål 2. Behovsspørgsmål 3. Valg, motivation og elev/studenterdeltagelse 4. Den fælles europæiske referenceramme for sprog 5. Brobygning i franskfaget i uddannelsessystemet 6. Om franskuddannelserne 7. Yderligere kommentarer og videre samarbejde
Spansk	1. Baggrundsspørgsmål 2. Behovsspørgsmål 3. Valg, motivation og elev/studenterdeltagelse 4. Den fælles europæiske referenceramme for sprog 5. Brobygning i spanskfaget i uddannelsessystemet 6. Om spanskuddannelserne

	7. Yderligere kommentarer og videre samarbejde
Engelsk	1. Din baggrund 2. Din engelskundervisning 3. Dine kompetencer som engelskunderviser 4. Brobygning og overgange i engelskfaget 5. Engelskfaget nu og i fremtiden 6. Afslutning

Tabel 2.3. Tematisk opbygning af de fire spørgeskemaer

3 Undervisernes besvarelser

I dette afsnit giver vi først et overblik over, hvor mange undervisere[2] besvarede de fire spørgeskemaer, før vi gennemgår besvarelserne. Besvarelserne fra fransk- og spanskundersøgelserne gennemgås sammen, da det i meget vid udstrækning var det samme spørgeskema, og derfor de samme spørgsmål, der blev anvendt. Besvarelserne fra tysk- og engelskundersøgelserne gennemgås særskilt.

Det er primært besvarelserne på de lukkede spørgsmål, som behandles. Svarprocenter gengives enten opsummeret i tabeller med fokus på en eller to svarmuligheder, som figurer indeholdende alle svarprocenter, eller gives løbende i teksten. Tabeller og figurer er som oftest opdelt efter uddannelsestrin.

Vi sammenfatter de vigtigste tendenser i hver undersøgelse efter gennemgangen af besvarelserne.

3.1 Overblik over antal besvarelser totalt pr. sprog og pr. uddannelsestrin

I alt 2.200 undervisere besvarede de fire spørgeskemaer. Som angivet i tabel 3.1, modtog tyskundersøgelsen flest besvarelser, efterfulgt af engelsk, mens fransk og spansk – ikke overraskende – fik noget færre besvarelser.

Det har ikke været muligt at få præcise og pålidelige opgørelser over, hvor mange tysk-, fransk-, spansk- og engelskundervisere, der findes på de forskellige uddannelsestrin i Danmark. Det er derfor vanskeligt at udtale sig om svarprocent og dækningsgrad for de fire spørgeskemaer.

Tallene i Tabel 3.1 tyder på, at alle fire undersøgelser har modtaget et relativt begrænset antal besvarelser. Derfor kan undersøgelserne ikke anses for at være repræsentative. Det gælder i særlig grad for besvarelser fra grundskolen og ungdomsuddannelserne på tværs af undersøgelserne. Der er dog i alle fire undersøgelser, men især i tysk-, fransk og spanskundersøgelserne, et relativt højt antal besvarelser fra universitetsuddannelser og læreruddannelse.

Uddannelses-trin/sprog	Tysk	Fransk	Spansk	Engelsk	TOTAL
TOTAL	*838*	*344*	*348*	*670*	*2.200*
Grundskole	544	229	85	312	1.170
Ungdomsuddannelse	257	163	298	266	984
Læreruddannelse	15	11	0	28	54
Universitetsuddannelser	22	24	45	59	150
Andre	-	13	19	5	37

Tabel 3.1. Oversigt over antal besvarelser (både fuldførte og påbegyndte) opdelt på sprog og uddannelsestrin

Alle fire spørgeskemaundersøgelser har en ret høj gennemførelsesprocent, hvoraf engelsk og fransk har en gennemførelsesprocent på over 90 procent (tabel 3.2). De høje gennemførelsesprocenter tyder på, at respondenterne på tværs af sprog har været interesserede i at deltage i undersøgelserne.

Sprog	Antal fuldførte besvarelser	Gennemførelsesprocent
Engelsk	n=608	91 %
Spansk	n=348	79 %
Fransk	n=344	93 %
Tysk	n=838	80 %

Tabel 3.2. Gennemførselsprocent for alle fire spørgeskemaer

3.2 Tyskundersøgelsen

Besvarelserne fra det tyske spørgeskema behandles under følgende overskrifter, som forholder sig til spørgeskemaets tematiske opbygning (se også tabel 2.3):

- Undervisernes kompetencer og behov for opkvalificering
- Eleverne og de studerendes motivation for og deltagelse i faget
- Den europæiske referenceramme (CEFR)
- Brobygning og overgange
- Tysk som tillægskompetence
- De videregående uddannelser

2. Vi henviser til rapporterne/præsentationerne for de enkelte undersøgelser for analyser af undervisernes uddannelsesbaggrund, alder og erfaring på NCFF's hjemmeside: https://ncff.dk/didaktisk-udvikling-viden-og-behov/behovsundersoegelser/

- Digitale læremidler

I hver overskrift angives de relevante spørgsmål i spørgeskemaet. Spørgsmål/udsagn fra spørgeskemaet markeres med **fed** i teksten, mens de forskellige svarmuligheder (Likert-skalaer) markeres med *kursiv*. Besvarelserne fra respondenter fra de videregående uddannelser er opdelt i hhv. læreruddannelse og universitetsuddannelse.

For overblikket skyld angiver vi her antal besvarelser på det tyske spørgeskema fordelt på uddannelsestrin:

Grundskole: n = 544
Ungdomsuddannelse: n = 257
Læreruddannelse: n = 15
Universitet: n = 22
Total: n = 838

Undervisernes kompetencer og behov for opkvalificering

Besvarelserne af de spørgsmål, der vedrører undervisernes kompetencer, viser, at et stort mindretal af respondenterne, som især grundskolelærerne tegner sig for, vurderer, at de ikke i tilstrækkelig grad er fagligt og didaktisk opdateret.

Opdelt på de to typer af kompetencer, vurderer 40 procent af samtlige respondenter på tværs af de tre uddannelsestrin, at deres kompetencer *i nogen, i mindre og i ringe grad* er **fagligt opdateret**. Fordelt på uddannelsestrin er det især grundskolelærerne, der vurderer, at de kun til en vis grad er fagligt opkvalificeret. Det samme billede tegner sig, når det gælder **didaktiske** kompetencer, og det tyder på et vist behov for faglig og didaktisk opkvalificering blandt tyskrespondenterne.

I hvor høj grad vurderer du, at dine kompetencer ift. faget tysk er fagligt opdaterede?				
I nogen, i mindre og i ringe grad				
Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdomsud-dannelse**	**Læreruddan-nelse**	**Universitet**
40 %	49 %	25 %	20 %	5 %

Tabel 3.2.1. Besvarelser - i nogen, i mindre og i ringe grad - opdelt efter uddannelsestrin

I hvor høj grad vurderer du, at dine kompetencer ift. faget tysk er didaktisk opdaterede?				
I nogen, i mindre og i ringe grad				
Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdomsud-dannelse**	**Læreruddan-nelse**	**Universitet**

46 %	54 %	33 %	27 %	28 %

Tabel 3.2.2. Besvarelser - i nogen, i mindre og i ringe grad - opdelt efter uddannelsestrin

Når det gælder **tysksproglige kompetencer**, tegner der sig et lidt andet billede: Her vurderer et stort flertal af respondenterne *i nogen, i mindre og i ringe grad*, at de har behov for tysksproglig opkvalificering.

I hvor høj grad vurderer du, at du har behov for at opgradere dine egne tysksproglige kompetencer?				
I nogen, i mindre og i ringe grad				
Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdomsud-dannelse**	**Læreruddan-nelse**	**Universitet**
70 %	64 %	79 %	84 %	74 %

Tabel 3.2.3. Besvarelser - i nogen, i mindre og i ringe grad - opdelt efter uddannelsestrin

Det er omvendt værd at bemærke, at mere end hver tredje lærer i grundskolen altså *i høj grad eller i meget høj grad* oplever at have behov for en tysksproglig opgradering. Et flertal af respondenterne svarer, at de kun i begrænset omfang har **mulighed for kompetence-udvikling med fokus på tysk.** Bryder man det ned på uddannelsestrin (tabel 3.2.4), er det især respondenter fra grundskole, ungdomsuddannelse og læreruddannelse, der kun i begrænset omfang oplever, at de har mulighed for faglig opkvalificering.

I hvor høj grad har du mulighed for kompetenceudvikling ift. faget tysk?				
I nogen, i mindre og i ringe grad				
Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdomsud-dannelse**	**Læreruddan-nelse**	**Universitet**
75 %	78 %	70 %	67 %	32 %

Tabel 3.2.4. Besvarelser - i nogen, i mindre og i ringe grad - opdelt efter uddannelsestrin

Respondenterne blev også bedt om at vurdere, inden for **hvilke områder de har brug for at styrke deres kompetencer ift. deres tyskundervisning**. Her fokuseres på besvarelserne ift. de fire færdigheder, **mundtlighed**, **skriftlighed**, **lytteforståelse** og **læseforståelse** samt **karrierelæring** og **CLIL** og endelig ift. **kultur**, **samfund**,

litteratur og **historie** (tabel 3.2.5). Det er især inden for tysk i et karriereperspektiv, at respondenterne på tværs af uddannelsestrin vurderer, at de har brug for at styrke deres kompetencer, og her er det især grundskole og ungdomsuddannelse, der markerer sig. Omvendt tyder besvarelserne fra læreruddannelse og universitet på, at de kun i begrænset og for universitetsuddannelsernes vedkommende i meget begrænset grad oplever et behov for at styrke deres viden om karrierelæring. Eksempelvis svarer 71 procent af respondenterne fra universitetsniveauet, at de kun *i nogen, mindre* eller *i ringe grad* har brug styrke deres kompetencer inden for **tysk i et karriereperspektiv**.

Vurdér, i hvilken grad du har brug for at styrke dine kompetencer inden for…					
I meget høj grad og *i høj grad*					
	Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdoms-uddannelse**	**Lærerud-dannelse**	**Universitet**
Mundtlighed	27 %	31 %	18 %	7 %	0 %
Skriftlighed	14 %	17 %	7 %	13 %	5 %
Lytteforståelse	11 %	11 %	7 %	13 %	0 %
Læseforståelse	8 %	10 %	4 %	7 %	0 %
Tysk i et karrie-reperspektiv	36 %	36 %	41 %	25 %	0 %
Tysk i andre fag og ind-holdsbaseret tyskundervis-ning (CLIL)	27 %	28 %	22 %	50 %	21 %
Undervisning i kultur og samfund	17 %	22 %	10 %	12 %	0 %
Undervisning med fokus på litteratur	18 %	22 %	12 %	18 %	0 %
Undervisning med fokus på historiske emner	12 %	15 %	8 %	18 %	0 %

Tabel 3.2.5. Besvarelser - i meget høj grad og i høj grad - opdelt efter uddannelsestrin

Ud over disse områder, vurderer mellem 20 og 30 procent af respondenterne på tværs af uddannelsestrin, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* har brug for at styrke deres viden om: **sproglæringsstrategier, undervisningsdifferentiering, engagerende undervisningsmetoder, motivation, handlingsorienteret undervisning, feedback, ordforrådstilegnelse/chunks** og **tilrettelæggelse af undervisning**.

Elevernes og de studerendes motivation og deltagelse i faget

Besvarelserne på de spørgsmål, der vedrører respondenternes opfattelse af elevernes og studerendes motivation for og deltagelse i tyskfaget, viser, at lidt over halvdelen af alle respondenterne (53 procent) erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet **Gennem min undervisning får eleverne/de studerende øjnene op for de muligheder, tyskfaget giver.**

Ligeledes erklærer langt størstedelen (84 %) sig *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg har viden om, hvordan jeg kan forbedre mine elevers/studerendes sprogkompetencer i tysk**.

Når det gælder elevernes/studerendes sprogkompetence i tysk, tyder besvarelserne på en stor usikkerhed blandt respondenterne ift. elevers/studerendes sprogkompetencer: Det er langt under halvdelen (38 procent), der erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg oplever, at mine elever/studerende opnår solide sprogkompetencer i tysk**, mens 43 procent svarer, at de er *hverken enige eller uenige*. Det samme billede tegner sig, når man bryder det ned på uddannelsestrin, dog adskiller respondenterne fra universitetsuddannelserne sig. Her erklærer halvdelen sig *meget enige/enige* i udsagnet.

Fokuserer vi på de to spørgsmål (tabel 3.2.6), der spørger direkte til respondenternes oplevelse af elevers/studerendes motivation og deltagelse, erklærer over halvdelen af alle respondenterne sig *uenige/meget uenige* i udsagnet om **Mange elever/studerende kan se fordelen ved at kunne tysk.** Her er det især respondenter fra grundskole og ungdomsuddannelser, der er *uenige/meget uenige* i udsagnet.

Omvendt viser besvarelserne til spørgsmålet om elevernes/studerendes motivation, at langt over halvdelen af respondenterne er *uenige/meget uenige* i, at eleverne/de studerende er **tilstrækkeligt motiverede for at deltage i undervisningen.** Her er det især respondenter fra læreruddannelsen, der erklærer sig *uenige/meget uenige* i udsagnet.

	Alle (n = 838)	**Grundskole**	**Ungdomsuddannelse**	**Læreruddannelse**	**Universitet**
Uenig/Meget uenig					
Mange elever/studerende kan se fordelen ved at kunne tysk.	55 %	58 %	51 %	27 %	27 %

Jeg oplever, at mine elever/studerende er tilstrækkeligt motiverede for at deltage i undervisningen	61 %	62 %	58 %	85 %	62 %

Tabel 3.2.6. Besvarelser - Uenig/Meget uenig - opdelt efter uddannelsestrin

Den europæiske referenceramme (CEFR)

Tre udsagn i spørgeskemaet fokuserer på respondenternes kendskab til og brug af CEFR i deres tyskundervisning, og respondenternes besvarelser tyder på et begrænset kendskab til og brug af CEFR i tyskundervisningen i grundskole og ungdomsuddannelse (tabel 3.2.7-10): Mere end en tredjedel af respondenterne fra disse to uddannelsestrin erklærer sig *uenige/meget uenige* i, at **de ved, hvilket niveau deres elever/studerende burde være på ifølge den europæiske referenceramme for sprog**. Over en femtedel svarer, at de *Hverken er enige eller uenige* i udsagnet. Når det handler om at **tilrettelægge undervisningen med udgangspunkt i den europæiske referenceramme for sprog**, erklærer over halvdelen sig *uenige/meget uenige* i udsagnet. Ligeledes er et stort flertal af respondenterne fra grundskole og ungdomsuddannelse *uenige/meget uenige* i det sidste udsagn: **Mine elever/studerende evaluerer deres sproglige kompetencer med afsæt i den europæiske referenceramme for sprog.**

Kigger man på de videregående uddannelser, lægger resultaterne fra universitetsuddannelser sig tæt op ad dem fra grundskole og ungdomsuddannelse, mens der tegner sig et lidt andet billede, når man kigger på besvarelserne fra læreruddannelse. Her tyder besvarelserne til det første og tredje udsagn på et stort kendskab til og brug af CEFR, hvor 82 procent erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg ved, hvilket niveau mine elever/studerende burde være på ifølge den europæiske referenceramme for sprog**, mens 64 procent er *meget enige/enige* i udsagnet **Mine elever/studerende evaluerer deres sproglige kompetencer med afsæt i den europæiske referenceramme for sprog**. Besvarelserne af det andet udsagn, **Jeg tilrettelægger min undervisning med udgangspunkt i den europæiske referenceramme for sprog**, tyder dog på en vis tøven over for at bruge CEFR til tilrettelæggelse af undervisningen. Her erklærer over halvdelen af respondenterne fra læreruddannelse, at de er *hverken enige eller uenige* i udsagnet.

Grundskole				
Hvor enig er du i følgende udsagn?	*Meget enig /Enig*	*Hverken enig eller*	*Uenig/Meget uenig*	*Ved ikke*

		uenig		
Jeg ved, hvilket niveau mine elever/studerende burde være på ifølge den europæiske referenceramme for sprog.	37 %	26 %	31 %	9 %
Jeg tilrettelægger min undervisning med udgangspunkt i den europæiske referenceramme for sprog.	11 %	23 %	54 %	11 %
Mine elever/studerende evaluerer deres sproglige kompetencer med afsæt i den europæiske referenceramme for sprog	5 %	18 %	65 %	11 %

Tabel 3.2.7. Besvarelser opdelt efter svarmulighed - grundskole

Ungdomsuddannelse				
Hvor enig er du i følgende udsagn?	*Meget enig / Enig*	*Hverken enig eller uenig*	*Uenig/Meget uenig*	*Ved ikke*
Jeg ved, hvilket niveau mine elever/studerende burde være på ifølge den europæiske referenceramme for sprog.	43 %	20 %	30 %	7 %
Jeg tilrettelægger min undervisning med udgangspunkt i den europæiske referenceramme for sprog.	10 %	23 %	60 %	7 %
Mine elever/studerende evaluerer deres sproglige kompetencer med afsæt i den europæiske referenceramme for sprog	4 %	15 %	72 %	9 %

Tabel 3.2.8. Besvarelser opdelt efter svarmulighed - ungdomsuddannelse

Universitet				
Hvor enig er du i følgende udsagn?	*Meget enig/Enig*	*Hverken enig eller uenig*	*Uenig/Meget uenig*	*Ved ikke*
Jeg ved, hvilket niveau mine elever/studerende burde være på ifølge den europæiske referenceramme for sprog.	46 %	8 %	37 %	8 %

Jeg tilrettelægger min undervisning med udgangspunkt i den europæiske referenceramme for sprog.	8 %	25 %	59 %	8 %
Mine elever/studerende evaluerer deres sproglige kompetencer med afsæt i den europæiske referenceramme for sprog	12 %	17 %	46 %	25 %

Tabel 3.2.10. Besvarelser opdelt efter svarmulighed - universitet

Brobygning og overgange

Ud over det indledende spørgsmål, **Hvor enig er du i følgende udsagn? Det er vigtigt for tyskfaget, at der skabes en sammenhængende sprogindsats på tværs af uddannelsesområdet**, som 80 procent af respondenterne erklærer sig *meget enige/enige*, indbefatter denne sektion af spørgeskemaet fire underemner, der alle vedrører brobygning og overgange, og i det følgende dykker vi ned i respondenternes viden om overgange og brobygning i tyskfaget ud fra disse fire underemner:

- Det forudgående uddannelsestrin
- Det næste uddannelsestrin
- Redskaber til at vurdere og styrke elevernes kompetencer i et overgangsperspektiv
- Behov for mere viden om brobygning

Det forudgående uddannelsestrin

Når det drejer sig om de tyskkompetencer, som eleverne/de studerende har med sig fra det forudgående trin, er 40 procent af alle respondenterne *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg oplever ved modtagelsen af nye elever/studerende, at gruppen er så heterogen, at det er nemmere at starte forfra for at få alle med**. Opdelt på uddannelsestrin, er to tredjedele af respondenterne fra ungdomsuddannelse *meget enige/enige*. Omvendt erklærer kun en lille tredjedel af respondenterne fra hhv. grundskole, læreruddannelse og universitetsuddannelse sig enige i udsagnet. Her skal det bemærkes, at det formentlig er ungdomsuddannelserne, der modtager de største grupper af elever, og dermed nok mere heterogene grupper.

Besvarelserne til udsagnet **Jeg ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer eleverne/de studerende har skullet udvikle på det uddannelsestrin, jeg modtager dem fra**, tyder på, at et vist kendskab til, hvad eleverne og de studerende kommer med af tyskkompetencer blandt respondenterne fra henholdsvis ungdomsuddannelse, universitetsuddannelse og læreruddannelse, hvor henholdsvis 45, 37 og 60 procent er *meget enige/enige* i udsagnet. Der er dog på både ungdomsuddannelsestrinnet og på de videregående uddannelser over en femtedel, der svarer, at de *Hverken er enige eller uenige* i udsagnet. For grundskole-respondenterne er spørgsmålet ikke altid relevant, men

45 procent erklærer sig dog *meget enige/enige* i, at de ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer eleverne har med fra fx mellemtrin eller indskoling.

I forlængelse af de to ovenstående udsagn er halvdelen af respondenterne *meget enige/enige* i udsagnet **Min undervisning bygger systematisk videre på de kundskaber, eleverne/de studerende tidligere har erhvervet sig**. Her er over en fjerdedel af respondenterne dog *hverken enige eller uenige* i udsagnet. Opdelt på uddannelsestrin er besvarelserne ret ens med omkring halvdelen af respondenterne fra de forskellige trin, der er *meget enige/enige* i udsagnet.

Når det gælder udsagnet om **kendskab til prøveformer og deres indhold på det tidligere uddannelsestrin**, erklærer en tredjedel af respondenterne sig *meget enige/enige*. Dog skiller læreruddannelsesrespondenterne sig ud her. Her svarer to tredjedele at de er *meget enige/enige* i udsagnet. Det kan måske skyldes, at de naturligt har stor viden om prøveformer på grundskoletrinnet. Omvendt erklærer 41 procent af respondenterne fra universitetsuddannelse sig *uenige/meget uenige* i udsagnet. Nogenlunde det samme billede tegner sig for besvarelserne fra ungdomsuddannelse, hvor lidt mere en tredjedel er *uenige/meget uenige* i udsagnet.

Sammenholdt tyder besvarelserne inden for dette underemne på, at respondenterne har et vist kendskab til og viden om, hvad der foregår på det forudgående uddannelsestrin, dog i mindre omfang, når det gælder prøveformer. Besvarelserne viser også en tendens til, at de bygger videre på elevernes og de studerendes tyskkompetencer, men tilkendegiver i noget omfang, at det er nemmere at starte forfra pga. heterogene elevgrupper ift. tyskkompetencer.

Det næste uddannelsestrin

I udsagnet **Jeg ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer mine elever/studerende skal have, når de starter på det næste uddannelsestrin** erklærer 60 procent af respondenterne sig *meget enige/enige*. Det er respondenterne fra ungdomsuddannelse, der tegner sig for flertallet med 78 procent, der er *meget enige/enige* i dette udsagn. Også blandt grundskolerespondenterne er et stort flertal (69 procent) enige i udsagnet, og ser man på besvarelserne til næste spørgsmål, er det også grundskolerespondenterne, som gør **en målrettet indsats med henblik på at forberede elever/studerende til det næste uddannelsestrin.** Her er det mindre end halvdelen af ungdomsuddannelsesrespondenterne, der erklærer sig *meget enige/enige* i dette udsagn.

Der er stor enighed blandt respondenterne om, at **det er vigtigt for eleverne/de studerende at vide præcist, hvad der forventes af dem på det næste uddannelsestrin, når de skal tage stilling til, om de vil fortsætte med tysk**, mens under halvdelen er *meget enige/enige* i udsagnet **Med afsæt i mine egne erfaringer tror jeg, at elever/studerende oplever en brat overgang og en stejl progression, når de starter på det næste uddannelsestrin**. Her adskiller læreruddannelsesrespondenterne sig dog, idet 73 procent af disse er *meget enige/enige* i udsagnet. Også blandt ungdomsuddannelsesrespondenterne er der et flertal på 54 procent, der er *meget enige/enige* i udsagnet

Samlet set tyder besvarelserne inden for dette underemne på, at der er stor bevidsthed om, hvad der kræves af tyskkompetencer på næste trin, og at eleverne bør have viden om dette, men at det især er grundskolerespondenterne, der arbejder aktivt med at forberede eleverne på næste trin.

Redskaber til at vurdere og styrke elevernes kompetencer i et overgangsperspektiv

Overordnet set tyder det på, at alle respondenter, men især respondenterne fra grundskole, har begrænset kendskab til både CEFR og til andre værktøjer, der kan bruges til at afdække færdigheder og kompetencer hos elever.

Under halvdelen af respondenterne erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg har gode værktøjer til rådighed, som hjælper med systematisk at afdække, hvad eleverne/de studerende allerede kan**, og næsten en tredjedel er *uenige/meget uenige* i det. Opdelt på uddannelsestrin er især ungdomsuddannelse og videregående uddannelse *Meget enige* i udsagnet, mens en tredjedel af respondenterne fra grundskole er *uenige/meget uenige*. På alle trin er der en vis andel, der er *hverken enige eller uenige* i udsagnet.

Når det drejer sig om kendskab til CEFR som et redskab til at styrke elevernes og de studerendes tyskkompetencer, er lidt mindre end en fjerdedel *meget enige/enige* i udsagnet **Jeg har kendskab til den europæiske referenceramme for sprog som et centralt værktøj til at styrke elevernes/de studerendes sprogkundskaber på tværs af uddannelsessystemet.** Opdelt på trin skiller læreruddannelsen sig ud, da 87 procent erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet. Også universitetsuddannelsesrespondenterne (50 procent) har større kendskab til CEFR som et sådant redskab, end både ungdomsuddannelses- og grundskolerespondenterne har (henholdsvis 28 og 19 procent).

Behov for mere viden om brobygning

Lidt over en tredjedel af respondenterne vurderer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* har **behov for at styrke deres viden inden for brobygning** og 40 procent *i nogen grad*. Det er især respondenter fra grundskole og læreruddannelse, der angiver et behov, mens 23 procent og 29 procent af respondenterne fra henholdsvis ungdomsuddannelse og universitetsuddannelse kun *i mindre grad* og *i ringe grad* vurderer, at de har et behov.

Tysk som tillægskompetence

Der hersker blandt respondenterne på tværs af uddannelsestrin og især blandt respondenterne fra videregående uddannelse stor enighed om, **at der skal udvikles modeller for, hvordan studerende på læreruddannelsen og universitetet kan udvikle sprog som tillægskompetence, især inden for engelsk, tysk og fransk**.

Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet påpeger, at erhvervslivet efterspørger medarbejdere med fremmedsprog som tillægskompetence til andre

kernefagligheder, og at der derfor skal udvikles modeller for, hvordan studerende på læreruddannelsen og universitetet kan udvikle sprog som tillægskompetence, især inden for engelsk, tysk og fransk. **Hvor enig er du i det?**					
	Alle (n = 838)	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Læreruddannelse	Universitet
Meget enig/Enig	75 %	74 %	79 %	93 %	82 %

Tabel 3.2.11. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt efter uddannelsestrin

De videregående uddannelser

Der er tilsyneladende stor enighed om relevansen af de videregående uddannelser i tysk med næsten to tredjedele af respondenterne, der erklærer sig *meget enige/enige*, at **faget tysk på læreruddannelsen og universitetet er fagligt relevante uddannelser.** Kigger man særskilt på besvarelserne fra læreruddannelse og universitetsuddannelse, erklærer et meget stor flertal fra begge uddannelser sig *meget enige/enige* i dette.

Halvdelen af alle respondenterne er *i meget høj grad* og *i høj grad enige* i, **at der et behov for, at faget tysk på læreruddannelsen og universitetet udvikler sig indholds- og kvalitetsmæssigt, så der skabes en større sammenhæng mellem de kompetencer, sprogkandidaterne klædes på med, og de kompetencer, som arbejdsmarkedet efterspørger.** Kigger man igen særskilt på de to typer videregående uddannelser, er det især respondenterne fra læreruddannelse, der ser et behov for udvikling af uddannelserne med to tredjedele, der erklærer sig *i meget høj grad* og *i høj grad enige* i udsagnet, mens under 40 procent af universitetsuddannelsesrespondenterne ser et stort behov.

Mens under en tredjedel af alle respondenterne erklærer sig *meget enige/enige*, at **faget tysk på læreruddannelsen og universitetet er fagligt stærke uddannelser**, er respondenterne fra de videregående uddannelser mere tilbøjelige til at erklære sig enige i dette udsagn med cirka halvdelen af respondenterne herfra, der erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet. Det skal bemærkes, at en tredjedel af alle respondenterne svarede *ved ikke* til dette spørgsmål, og blandt de videregående uddannelser er 38 procent fra læreruddannelse og 25 procent fra universitetsuddannelse *hverken enige eller uenige* i dette udsagn.

Når det gælder de studerende på de videregående uddannelser, er et mindretal på 14 procent af underviserne *meget enige/enige*, at **faget tysk på læreruddannelsen og universitetet tiltrækker og fastholder de dygtigste studerende.** Igen skal det dog bemærkes, at næsten en tredjedel af respondenterne svarer, at de *Hverken er enige eller uenige* i udsagnet, og 32 procent svarer *ved ikke*. Skiller man respondenterne fra de videregående uddannelser ud af besvarelserne, får man et lidt andet billede: Blandt universitetsrespondenterne er 42 procent *uenige/meget uenige* i, at uddannelsen tiltrækker og

fastholder dygtige studerende, mens 75 procent på læreruddannelsen erklærer sig *Hverken er enige eller uenige* i udsagnet.

Digitale læremidler

Næsten to tredjedele af respondenterne svarer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* gør **brug af IT som et integreret værktøj i deres undervisning.** Respondenterne fra henholdsvis grundskole, ungdomsuddannelse og læreruddannelse svarer ret enslydende på spørgsmålet (grundskole 66 procent, ungdomsuddannelse 66 procent, læreruddannelse 60 procent) mens respondenterne fra universitetsuddannelserne skiller sig lidt ud. Her er det ca. 40 procent, der svarer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* gør **brug af IT som et integreret værktøj** i deres undervisning.

En tredjedel af respondenterne svarer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* **arbejder med digital dannelse i deres undervisning** (grundskole 33 procent, ungdomsuddannelse 32 procent, læreruddannelse 27 procent, universitetsuddannelse 9 procent). Det er især respondenterne fra universitetsuddannelserne, der således kun *i mindre grad* og *i ringe grad* **arbejder med digital dannelse i deres undervisning** (42 procent), mens 60 procent af respondenterne fra læreruddannelse svarer *i nogen grad* til dette spørgsmål.

Når det gælder **behovet for at styrke deres viden om brug af IT i undervisningen**, siger næsten halvdelen af respondenterne på tværs af uddannelsestrin, at de *i ringe grad* eller *i mindre grad* har brug for dette. Det er især respondenter fra grundskole (42 procent og ungdomsuddannelse 45 procent), som svarer således, mens næsten trefjerdedele af respondenterne fra læreruddannelse og lidt over halvdelen af universitetsrespondenterne svarer *i nogen grad*. Det tyder altså på, at især respondenterne fra de videregående uddannelser ser et behov for styrke deres viden om brug af IT i undervisningen.

Opsamling

Besvarelserne fra tyskundersøgelsens spørgeskema peger på, at underviserne samlet giver udtryk for at have:

- Behov for faglig, sproglig og didaktisk opkvalificering.
- Behov for og ønske om bredt samarbejde på tværs af uddannelsestrin for at styrke tyskfaget.
- Manglende kendskab til og brug af CEFR.
- Ønske om, at der skal udvikles modeller for tysk som tillægskompetence.

3.3 Fransk- og spanskundersøgelserne

Besvarelserne fra fransk- og spanskundersøgelserne gennemgås sammen, da de to spørgeskemaer anvendt i undersøgelserne i høj grad er identiske, og de behandles under følgende overskrifter, som forholder sig til spørgeskemaernes tematiske opbygning:

- Behov for opkvalificering og kompetenceudvikling
- Valg, motivation og elev/studenterdeltagelse

- Den europæiske referenceramme for sprog (CEFR)
- Brobygning i faget i uddannelsessystemet
- Om sproguddannelserne

Under hver overskrift angives de relevante spørgsmål i spørgeskemaet. Spørgsmål/udsagn fra spørgeskemaet markeres med **fed** i teksten, mens de forskellige svarmuligheder (Likert-skalaer) markeres med *kursiv*.

For at skelne mellem respondenterne fra henholdsvis fransk- og spanskundersøgelsen bruger vi ordene fransk- og spanskundervisere nedenfor.

For overblikket skyld angiver vi her antal besvarelser for hhv. fransk- og spanskundersøgelserne:

Fransk:

Grundskole: n = 229
Ungdomsuddannelse: n = 163
Læreruddannelse: n = 11
Universitet: n = 24
Andre: n = 13
Total: n = 344

Spansk:

Grundskole: n = 85
Ungdomsuddannelse: n = 298
Læreruddannelse: n = 0
Universitet: n = 45
Andre: n = 19
Total: n = 348

Behov for opkvalificering og kompetenceudvikling

Dette tema omfatter spørgsmål om behov og mulighed for opkvalificering og kompetenceudvikling.

Et flertal af både fransk- og spanskunderviserne vurderer *i meget høj grad/i høj grad/i nogen grad*, at de har **behov for opkvalificering** (hhv. 65 og 53 procent).

Hvis man bryder svarene ned på uddannelsestrin, ser man en forskydning mellem franskundervisere i grundskolen og undervisere i gymnasiet. Således er det næsten 75 procent af franskundervisere i grundskolen, der *i nogen grad/i høj grad/i meget høj grad* oplever behov for opkvalificering, mens lidt over halvdelen af fransklærerne fra ungdomsuddannelserne oplever, at de har behov for faglig opkvalificering. I spanskundersøgelsen finder man en mere ligelig fordeling mellem de to niveauer: 58 procent af spanskundervisere i grundskolen (n = 85) og 55 procent af spanskundervisere på ungdomsuddannelserne (n = 298) oplever behov for opkvalificering. På videregående uddannelser er der flere

franskundervisere (51 procent) end spanskundervisere (36 procent), som *i nogen grad/i høj grad/i meget høj grad* oplever behov for opkvalificering.

Når det drejer sig om, **hvilke områder underviserne gerne vil opkvalificeres indenfor** (tabel 3.3.1), er det for begge sprog især de fagdidaktiske kompetencer, som i spørgsmålet var forklaret som **fx ordforrådstilegnelse, differentiering, progression m.m.,** der ønskes styrket.

Områder, som respondenterne gerne vil opkvalificeres indenfor (alle niveauer).	**Franskundersøgelse**	**Spanskundersøgelse**
Fagdidaktiske kompetencer	54 %	66 %
Anvendelse af digitale værktøjer i undervisningen	43 %	62 %
Interkulturelle kompetencer	38 %	56 %
Sproglige kompetencer	38 %	43 %
Tematisk indhold	37 %	55 %
CLIL	31 %	/

Tabel 3.3.1. Besvarelser opdelt efter sprog. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Når man kigger på, hvilke områder respondenterne gerne vil opkvalificeres indenfor (tabel 3.3.2), er der ikke store forskelle mellem underviserne i grundskolen (56 procent for fransk og 67 procent for spansk) og på ungdomsuddannelserne (53 procent for fransk og 59 procent for spansk). Der er derimod forskel på, hvordan de øvrige områder vægtes. **Anvendelse af digitale værktøjer i fremmedsprogundervisningen** er et andet område, hvor der opleves stort behov for opkvalificering. I grundskolen kommer området ind på en andenplads i både franskundersøgelsen (44 procent) og spanskundersøgelsen (69 procent).

Områder, som respondenterne gerne vil opkvalificeres inden for	**Fransk - grundskole**	**Fransk - ungdomsuddannelse**	**Spansk - grundskole**	**Spansk - ungdomsuddannelse**

Fagdidaktiske kompetencer	56 %	53 %	67 %	59 %
Anvendelse af digitale værktøjer i undervisningen	44 %	38 %	69 %	60 %
Interkulturelle kompetencer	35 %	44 %	50 %	58 %
Sproglige kompetencer	41 %	33 %	42 %	44 %
Tematisk indhold	37 %	37 %	42 %	58 %
CLIL	32 %	27 %	/	/

Tabel 3.3.2. Besvarelser opdelt på grundskole- og ungdomsuddannelsestrin. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Ift. underviserne på videregående uddannelser (tabel 3.3.3) er det igen behovet for opkvalificering inden for de **fagdidaktiske** og **digitale kompetencer**, der er højest prioriteret. Derefter følger **interkulturelle** og **sproglige kompetencer**, og til sidst kommer **tematisk indhold** og **CLIL**.

Områder, som respondenterne gerne vil opkvalificeres inden for	**Fransk - videregående uddannelse**	**Spansk - videregående uddannelse**
Fagdidaktiske kompetencer	46 %	55 %
Anvendelse af digitale værktøjer i undervisningen	46 %	58 %
Interkulturelle kompetencer	25 %	48 %
Sproglige kompetencer	29 %	33 %
Tematisk indhold	21 %	31 %
CLIL	21 %	/

Tabel 3.3.3. Besvarelser opdelt på sprog for de videregående uddannelser. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Omkring halvdelen af både fransk- og spanskunderviserne på tværs af niveauer svarer, at de har **mulighed for opkvalificering** (tabel 3.3.4), mens næsten en femtedel svarer, at de ikke har mulighed for at opkvalificere sig. Omkring en tredjedel svarer *ved ikke*. Ser man på besvarelserne opdelt efter niveau (tabel 3.3.5 og 3.3.6), tegner samme billede sig. Dog tyder det på, at især respondenter fra ungdomsuddannelse har lidt bedre mulighed for opkvalificering end grundskolerespondenterne.

På tværs af uddannelsestrin		
Har du mulighed for opkvalificering?	**Franskunderviserne**	**Spanskunderviserne**
Ja	52 %	49 %
Nej	17 %	23 %
Ved ikke	31 %	27 %

Tabel 3.3.4. Mulighed for opkvalificering som fransk- og spanskunderviser på tværs af uddannelsestrin

Fransk			
Har du mulighed for opkvalificering?	**Grundskole**	**Ungdomsuddannelse**	**Videregående uddannelse**
Ja	42 %	67 %	55 %
Nej	21 %	11 %	20 %
Ved ikke	37 %	22 %	26 %

Tabel 3.3.5. Mulighed for opkvalificering som franskunderviser opdelt efter uddannelsestrin

Spansk			
Har du mulighed for opkvalificering?	**Grundskole**	**Ungdomsuddannelse**	**Videregående uddannelse**
Ja	35 %	55 %	33 %
Nej	35 %	20 %	33 %
Ved ikke	29 %	26 %	35 %

Tabel 3.3.6. Mulighed for opkvalificering som spanskunderviser opdelt efter uddannelsestrin

Valg, motivation og elevers/studerendes deltagelse

Vi gennemgår først besvarelserne fra fransk, dernæst spansk vedrørende undervisernes opfattelser af **elevers/studerendes mulighed og motivation for at vælge fransk og spansk**.

Fransk

85 procent af franskundervisere i grundskolen mener, at deres elever vælger fransk, fordi **de synes, fransk er et flot sprog**. Samme tendens findes på ungdomsuddannelserne, hvor 77 procent af underviserne mener, at deres elever vælger fransk, fordi **de synes, det et flot sprog**. På de videregående uddannelser mener 61 procent af underviserne, at deres studerende vælger fransk **af interesse for sproget**. Tidligere erfaringer med fransk på de foregående uddannelsestrin har ifølge respondenterne også en indflydelse. 51 procent af universitetsunderviserne mener, at deres studerende vælger fransk, fordi **de var glade for fransk i gymnasiet**, og 37 % af gymnasieunderviserne mener, at de vælger fransk fordi **deres elever var glade for fransk i grundskolen**. Anden motivation for at vælge fransk er bl.a. **familierelationer, ferier, muligheder på arbejdsmarkedet**.

En stor andel af grundskolelærerne (42 procent) angiver, at **deres elever vælger fransk som fravalg af tysk**, og en endnu større andel af ungdomsuddannelsesundervisere (55 procent) angiver, at **deres elever vælger fransk som fravalg af andre sprog som 2. fremmedsprog** (tabel 3.3.7 og 3.3.8).

Grundskole	
Hvorfor tror du, dine elever/studerende har valgt fransk? (Sæt gerne flere X)	
Som et fravalg af tysk	*42 %*
De synes, fransk er et flot sprog	*85 %*
Fransk har et godt ry på skolen	*41 %*
De har et personligt forhold til fransk (ferier, familien, e.l.)	*56 %*
De ser fransk som et stor sprog i verden	*16 %*
De mener, at fransk giver muligheder på arbejdsmarkedet	*10 %*
Andet - Uddyb	*14 %*

Tabel 3.3.7. Besvarelser fra grundskole

Ungdomsuddannelse

Hvorfor tror du, dine elever/studerende har valgt fransk? (Sæt gerne flere X)	
Fravalg af de andre sprog som 2. fremmedsprog	*55 %*
De synes, fransk er et flot sprog	*77 %*
Fransk har et godt ry på gymnasiet	*23 %*
De har et personligt forhold til fransk (ferier, familien, e.l.)	*65 %*
De ser fransk som et stor sprog i verden	*10 %*
De mener, at fransk giver muligheder på arbejdsmarkedet	*8 %*
De har været glade for fransk i folkeskolen	*37 %*
Andet - Uddyb	*12 %*

Tabel 3.3.8 Besvarelser fra ungdomsuddannelse

Videregående uddannelse	
Hvorfor tror du, dine studerende har valgt fransk? (Sæt gerne flere X)	
Af interesse for det franske sprog	*61 %*
Fransk har et godt ry som humanistisk fag	*10 %*
De har et personligt forhold til fransk (ferier, familien, e.l.)	*42 %*
De ser fransk som et stor sprog i verden	*16 %*
De mener, at fransk giver muligheder på arbejdsmarkedet	*23 %*
De har været glade for fransk i gymnasiet	*52 %*
Andet - Uddyb	*32 %*

Tabel 3.3.9. Besvarelser fra videregående uddannelse

Spansk

Et stort flertal af respondenterne mener, at eleverne og studerende har **gode muligheder for at vælge spansk på deres respektive institutioner** (tabel 3.3.10).

Synes du, at dine elever har gode muligheder for at vælge spansk i dit uddannelses-center?		
	Ja	*Nej*
Grundskole	79 %	21 %
Ungdomsuddannelse	74 %	26 %
Videregående uddannelse	75 %	25 %

Tabel 3.3.10. Spanskundervisernes opfattelser af deres elevers/studerendes mulighed for at vælge spansk

I spanskundersøgelsen kunne respondenterne kun angive, hvorfor de mener, deres elever/studerende vælger spansk som åbent svar, og vi opsummerer kort deres svar:

Deres svar ligger tæt op ad svarene fra franskunderviserne. Grundskolelærerne mener, at deres elever vælger spansk, fordi **de er meget nysgerrige pa□ sproget**, fordi **det er et flot sprog** og forholdsvis nemt, og fordi **de er interesserede i den spanske kultur** og **gerne vil rejse i spansktalende lande**. Endvidere gives der udtryk for, at mange **grundskoleelever ønsker at prøve kræfter med et andet fremmedsprog end tysk**. Underviserne på ungdomsuddannelserne mener også, at deres elever **vælger spansk som fravalg af andre sprog**, fordi **det er et begynderfag**, fordi de så kan starte på en frisk, fordi **de interesserer sig for sproget, de vil lære sproget og kulturen at kende**. På de videregående uddannelser mener underviserne, at deres studerende vælger spansk **af interesse for spansktalende emner (sprog, litteratur, kultur)**.

Den fælles europæiske referenceramme for sprog (CEFR)

Fransk- og spanskundervisere blev spurgt, om **de kender til CEFR**. I det franske spørgeskema kunne de svare *Ja* eller *Nej*, og i det spanske *Ja*, *Nej* eller *Jeg hørt om det, men jeg kender ikke indholdet*. Ved svaret *Ja* fik franskunderviserne tre og spanskundervisere fire supplerende spørgsmål. Disse spørgsmål fokuserede på undervisernes mere detaljerede kendskab til og brug af CEFR i deres undervisning.

Lidt under halvdelen af respondenterne i den franske undersøgelse (47 procent) kender ikke til CEFR, mens 80 procent af respondenterne fra videregående uddannelse angiver at have kendskab til CEFR (tabel 3.3.14).

I den spanske undersøgelse svarer 20 procent nej, mens 37 procent svarer, at de har hørt om CEFR, men ikke kender indholdet.

Kender du til den europæiske reference for sprog (CEFR)?	**Franskundervisere**	**Spanskundervisere**

Ja	53 %	42 %
Nej	47 %	20 %
Jeg har hørt om det, men jeg kender ikke indholdet	/	37 %

Tabel 3.3.11. Besvarelser fra alle niveauer samlet. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Kender du til den europæiske reference for sprog (CEFR)?	**Franskundervisere Grundskole**	**Spanskundervisere Grundskole**
Ja	45 %	39 %
Nej	55 %	31 %
Jeg har hørt om det, men jeg kender ikke indholdet	/	31 %

Tabel 3.3.12. Besvarelser fra grundskole. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Kender du til den europæiske reference for sprog (CEFR)?	**Franskundervisere Ungdomsuddannelse**	**Spanskundervisere Ungdomsuddannelse**
Ja	64 %	42 %
Nej	36 %	18 %
Jeg har hørt om det, men jeg kender ikke indholdet	/	40 %

Tabel 3.3.13. Besvarelser fra ungdomsuddannelse. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Kender du til den europæiske reference for sprog (CEFR)?	**Franskundervisere Videregående uddannelser**	**Spanskundervisere Videregående uddannelser**
Ja	80 %	43 %
Nej	20 %	23 %
Jeg har hørt om det, men jeg kender ikke indholdet	/	34 %

Tabel 3.3.14. Besvarelser fra videregående uddannelser. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

I tabel 3.3.15 angives svarene på de tre spørgsmål om CEFR, som både fransk- og spanskunderviserne blev stillet. Mindre end halvdelen af respondenterne i både den franske og den spanske undersøgelse giver udtryk for, at de ved, **hvilket niveau deres studerende og elever er på i CEFR**. Kun en lille andel af underviserne i fransk (12 procent) og spansk (otte procent) **bruger referencerammen som udgangspunkt for tilrettelæggelse af deres undervisning**. Ni procent af de franske og fire procent af de spanske undervisere angiver, at **deres elever og studerende kender til den europæiske referenceramme.**

Hvor enig er du i de følgende udsagn?	**Meget enig/Enig Fransk**	**Meget enig/Enig Spansk**
Jeg ved, hvilket niveau mine elever/studerende er på i forhold til den fælles europæiske referenceramme for sprog	40 %	37 %
Jeg bruger den europæiske referenceramme som udgangspunkt for tilrettelæggelse af min undervisning	12 %	8 %
Mine elever/studerende kender til den europæiske referenceramme	9 %	4 %

Tabel 3.3.15. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt på sprog

Spanskunderviserne blev bedt om at forholde sig til: **Hvis spanskfaget skal koordineres i de forskellige niveauer, vil den europæiske referenceramme være et godt redskab.** Her har 37 procent af spanskunderviserne svaret, at de er *meget enige/enige* i dette udsagn.

Brobygning og overgange

Her blev der stillet en række spørgsmål om brobygning og overgange. I tabel 3.3.16 sammenlignes *Meget enig/Enig*-besvarelserne fra den franske og spanske undersøgelse. Bemærk, at udsagn 2 kun blev stillet til respondenter fra videregående uddannelse.

Hvor enig er du i de følgende udsagn?	**Meget enig/Enig Fransk**	**Meget enig/Enig Spansk**
Jeg ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer, der er nødvendige for mine elever, som går videre med fransk/spansk på det næste trin i	61 %	51 %

Uddannelsessystemet.		
Jeg ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer, der er nødvendige for mine elever/studerende, som skal undervise i grundskolen/på ungdomsuddannelserne.	50 %	50 %
Jeg ved, hvilke mål der har været opstillet for mine elever/studerende på det uddannelsestrin, jeg modtager dem fra.	32 %	18 %
Min undervisning bygger systematisk videre på de fransk-/spanskkundskaber, eleverne/de studerende tidligere har erhvervet sig	42 %	21 %
Jeg gør mine elever bevidste om, hvad der forventes af dem på det næste uddannelsestrin.	/	40 %
Det ville have betydning for mig og mine elever, at overgange i uddannelsessystemet blev styrket.	70 %	49 %

Tabel 3.3.16. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt på sprog. "/" angiver, at det ikke var muligt at vælge det pågældende svar

Mens halvdelen af spansk-respondenterne erklærer sig *meget enige/enige*, at **de ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer, der er nødvendige for deres elever på næste trin i uddannelsessystemet**, erklærer 61 procent af fransk-respondenterne sig *meget enige/enige* i dette udsagn. En tredjedel af spansk-respondenterne og under en femtedel af fransk-respondenterne ved, **hvilke mål der har været opstillet for elever/studerende på de foregående trin**.

Halvdelen af respondenterne på de videregående uddannelser, som uddanner fremtidige grundskole- og ungdomsuddannelseslærere i fransk og spansk erklærer, at **de ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer, der er nødvendige for deres studerende, som skal undervise i grundskole og på ungdomsuddannelserne**. I den spanske undersøgelse blev underviserne bedt om at forholde sig til: **Jeg gør mine elever bevidste om, hvad der forventes af dem på det næste uddannelsestrin**. Her erklærer i alt 40 procent sig *meget enige/enige*.

Det tyder altså på, at underviserne uanset uddannelsestrin opfatter sig som bevidste om, hvad næste uddannelsestrin indeholder, men at de samtidigt oplever ikke at have nok viden om, hvilken sproglig og faglig bagage deres elever og studerende har med fra det foregående uddannelsestrin. Det understøttes af, at hhv. 42 procent af franskunderviserne og 21 procent af spanskunderviserne har erklæret sig *meget enige/enige*, at **deres**

undervisning bygger systematisk videre på de fransk-/spanskkundskaber, eleverne/de studerende tidligere har erhvervet sig.

Et stort flertal (70 procent) af fransk-respondenterne er *meget enige/enige*, at **det ville have betydning for dem og deres elever, at overgange i uddannelsessystemet blev styrket.** Her er det kun lige knap halvdelen af spansk-respondenterne, der svarer således.

Om sproguddannelserne

Det sidste emne i spørgeskemaerne omfatter fem spørgsmål om undervisernes syn på de uddannelser i og med fransk og spansk, der uddanner undervisere til grundskole og ungdomsuddannelser. I tabel 3.3.17 sammenlignes besvarelserne på disse spørgsmål ift hhv. fransk- og spanskuddannelserne.

Under en tredjedel af fransk- og spanskunderviserne er *meget enige/enige*, at **uddannelserne tiltrækker dygtige studerende**. Omkring en tredjedel mener, at **uddannelserne giver plads til faglig fordybelse,** og omkring halvdelen er *meget enige/enige*, at **uddannelserne er relevante i det danske uddannelsesudbud**. Ligeledes erklærer knap en fjerdedel af respondenterne sig *meget enige/enige*, at **der mangler sammenhæng mellem de kompetencer, de fransk- og spanskuddannede opnår, og de kompetencer, de skal bruge på arbejdsmarkedet.**

Hvor enig er du i de følgende udsagn?	**Meget enig/Enig Fransk**	**Meget enig/Enig Spansk**
Uddannelserne tiltrækker dygtige studerende	29 %	23 %
Uddannelserne giver plads til faglig fordybelse i franskfaget/spanskfaget	30 %	35 %
Uddannelserne er relevante i det danske uddannelsesudbud	49 %	59 %
Der mangler sammenhæng mellem de kompetencer, de franskuddannede opnår, og de kompetencer, de skal bruge på arbejdsmarkedet	24 %	18 %

Tabel 3.3.17. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt på sprog

Til sidst blev underviserne spurgt, om de har **idéer til, hvad der kan gøres, for at fransk- og spanskuddannelserne bliver mere eftertragtede uddannelser, der tiltrækker dygtige studerende**. I begge undersøgelser er ca. en tredjedel kommet med ideer, og der henvises til de individuelle rapporter for indblik i deres idéer og forslag.

Opsamling

Gennemgangen af besvarelserne på fransk- og spanskundersøgelsens spørgeskemaer peger på, at underviserne i de to fag giver udtryk for at have:

- Behov for faglig, sproglig og didaktisk opkvalificering.
- Behov for og ønske om bredt samarbejde på tværs af uddannelsestrin for at styrke fransk- og spanskfaget.
- Manglende viden om, hvordan CEFR kan bruges i undervisningen.
- Ønske om at få mere inspiration til at arbejde mere med fransk og spansk i et karriereperspektiv og som tillægskompetence.

3.4 Engelskundersøgelsen

Besvarelserne fra det engelske spørgeskema behandles under følgende overskrifter, som forholder sig til spørgeskemaets tematiske opbygning (se også tabel 2.3):

- Engelskundervisningen
- Faglige kompetencer og opkvalificering
- Brobygning og overgange
- Uddannelse af sproglærere

Spørgsmål/udsagn fra spørgeskemaet markeres med **fed** i teksten, mens de forskellige svarmuligheder (Likert-skalaer) markeres med *kursiv*.

For overblikket skyld angiver vi her antal besvarelser for engelskundersøgelsen fordelt på uddannelsestrin:

Grundskole: n = 312
Ungdomsuddannelse: n = 266
Læreruddannelse: n = 28
Universitet: n = 59
Andre: n = 5
Total: n = 670

Engelskundervisningen

Besvarelserne fra den del af spørgeskemaet, som spurgte til respondenternes engelskundervisning behandles under disse fire overskrifter:

- Elevernes motivation og kompetencer
- Brug af målsproget i klasseværelset
- Inddragelse af erfaringer fra andre sprog end engelsk, interkulturelle kompetencer, engelsk som et globalt sprog, CEFR

- Samarbejde og netværk

De vigtigste tendenser opsummeres til sidst.

Elevernes motivation og kompetencer

Næsten 70 procent af alle respondenterne oplever en høj grad af motivation for engelskfaget blandt deres elever og studerende. Det er især grundskolelærerne (75 procent) og undervisere fra de videregående uddannelser (70 procent), der erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet **Mine elever/studerende er motiverede for engelskfaget**, mens 61 procent af ungdomsuddannelseslærerne oplever motiverede elever.

Når det gælder elevernes opnåede **sproglige kompetencer**, er det især respondenter fra grundskolen, der erklærer sig *meget enige/enige*, at eleverne opnår de målsatte sprogkompetencer, mens under halvdelen af respondenterne fra de videregående uddannelser oplever, at de studerende opnår de målsatte engelskkompetencer.

Der er stor enighed blandt respondenterne fra alle tre uddannelsestrin om, at der er **stor spredning blandt elever og studerende**: Over 80 procent erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet om spredning. For ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser er spørgsmålet om spredning delt op i henholdsvis sproglig og faglig spredning, men uden stor forskel i svarprocenterne.

Hvor enig er du i følgende udsagn:	**Grundskole**	**Ungdomsuddannelse**	**Videregående uddannelse**
Meget enig/Enig			
Mine elever/studerende er motiverede for engelskfaget	75 %	61 %	70 %
Mine elever/studerende opnår generelt tilfredsstillende sprogkompetencer i engelsk i forhold til deres klassetrin/de opstillede mål	63 %	53 %	46 %
Der er stor spredning i elevernes/studerendes sprogkompetencer i engelsk	87 %	84 %	82 %
Der er stor faglig spredning blandt eleverne/studerende	0 %	86 %	85 %

Tabel 3.4.1. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt efter uddannelsestrin

Brug af målsproget i klasseværelset

Flertallet af respondenterne fra alle tre uddannelsestrin tilkendegiver, at de **oftest bruger engelsk som undervisningssprog**. Det er især respondenter fra de videregående uddannelser og ungdomsuddannelser, som svarer *meget enige/enige* i dette udsagn. Samtidig er der flest ungdomsuddannelsesrespondenter, som svarer *meget enige/enige* i udsagnet **Det kan være svært at få mine elever til tale engelsk i undervisningen.**

Hvor enig er du i følgende udsagn:	**Grundskole**	**Ungdomsud-dannelse**	**Videregående uddannelse**
Meget enig/Enig			
Jeg bruger oftest engelsk som undervisningssprog	66 %	83 %	96 %
Det kan være svært at få mine elever/studerende til tale engelsk i undervisningen	37 %	52 %	18 %

Tabel 3.4.2. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt efter uddannelsestrin

Inddragelse af erfaringer fra andre sprog end engelsk, interkulturelle kompetencer, engelsk som et globalt sprog, CEFR

Når det gælder det indholdsmæssige i engelskundervisningen, lægger respondenternes besvarelser sig tæt op ad hinanden uanset uddannelsestrin. Omkring halvdelen af respondenterne fra hvert trin svarer, at de inddrager **elevernes og de studerendes sproglige erfaringer fra andre sprog i deres undervisning.** Et meget stort flertal af respondenterne mener, at deres undervisning udvikler elevernes og de studerendes **interkulturelle kompetencer** og giver dem indblik i **engelsk i en globaliseret verden**.

Kun udsagnet om at bruge **CEFR som et redskab i undervisningen** skiller sig ud. Her tyder svarprocenterne fordelt på uddannelsestrinene grundskole og ungdomsuddannelse på, at CEFR kun i meget begrænset omfang bliver anvendt på disse uddannelsestrin: Henholdsvis 36 procent og 51 procent svarer, at de er *uenige/meget uenige* i udsagnet. Det tyder endvidere på, at der også er et begrænset kendskab til CEFR blandt grundskolerespondenterne, hvor næsten en tredjedel svarer *ved ikke*. For de videregående uddannelser tegner der sig et lidt andet billede med næsten en tredjedel, der erklærer sig *meget enige/enige* i dette udsagn. Der er dog 41 procent, som ikke mener, at de bruger CEFR i deres undervisning.

Hvor enig er du i følgende udsagn:	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse
Meget enig/Enig			
Jeg inddrager elevernes/studerendes sproglige erfaringer fra andre sprog end engelsk i min engelskundervisning	50 %	52 %	50 %
Min engelskundervisning bidrager til udviklingen af elevernes/studerendes interkulturelle kompetencer	81 %	89 %	78 %
Gennem min engelskundervisning får eleverne/studerende indblik i engelsk i en globaliseret verden	81 %	89 %	79 %
Jeg bruger den europæiske referenceramme for sprog (CEFR) som et redskab i min engelskundervisning	9 %	14 %	31 %

Tabel 3.4.3. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt efter uddannelsestrin

Samarbejde og netværk

Det tyder på, at der er forholdsvist meget **samarbejde mellem engelskundervi-serne** på de tre uddannelsestrin, dog mindst på grundskoletrinet, hvor 59 procent af respondenterne angiver, at de samarbejder med andre engelskundervisere. På både ungdomsuddannelse og de videregående uddannelser er antallet af respondenter, der svarer *meget enige/enige* derimod noget højere med hhv. 74 procent og 78 procent. Et ret sammenligneligt mønster tegner sig i besvarelserne til udsagnet om **samarbejde med andre sproglærere om elever/studerendes sproglige udvikling**, hvor omkring 20 procent af respondenterne erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet. Når det gælder de sidste to udsagn om samarbejde og netværk, skiller grundskolerespondenterne sig ud: 16 procent svarer, at de **arbejder sammen med lærere fra øvrige fag om engelskfagligt indhold**, mens næsten en tredjedel fra ungdomsuddannelse og de videregående uddannelser er *meget enige/enige* i udsagnet. Ligeledes er det en lille tredjedel af respondenterne fra grundskolen, som erklærer sig *meget enige/enige* i udsagnet om **deltagelse i engelskfaglige netværk uden for uddannelsesinstitutionen**. Her er cirka halvdelen af respondenterne fra de to andre trin sig *meget enige/enige*.

Hvor enig er du i følgende udsagn:	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse
Meget enig/Enig			
Jeg samarbejder med de øvrige engelskundervisere på min uddannelsesinstitution om engelskfagligt indhold	59 %	78 %	74 %
Jeg samarbejder med underviserne i de øvrige sprogfag om elevernes/studerendes sproglige udvikling	19 %	23 %	17 %
Jeg samarbejder med underviserne i de øvrige fag om engelskfagligt indhold	16 %	32 %	31 %
Jeg deltager i engelskfaglige netværk uden for min uddannelsesinstitution	28 %	47 %	50 %

Tabel 3.4.5. Besvarelser - Meget enig/Enig - opdelt efter uddannelsestrin

Opsamling på Engelskundervisningen

Besvarelserne fra den del af spørgeskemaet, der spurgte ind til undervisernes engelskundervisning, viser følgende tendenser på alle tre uddannelsestrin. Underviserne giver udtryk for, at de oplever

- Stor motivation blandt elever og studerende for engelskfaget
- Stor faglig og sproglig spredning blandt elever og studerende
- At elever og studerende opnår de målsatte engelsksproglige kompetencer (gælder for ca. halvdelen af respondenterne).
- At der bliver talt/brugt mere engelsk af både elever/studerende og undervisere på ungdomsuddannelse og især i de videregående uddannelser end i grundskolen.
- Begrænset samarbejde med øvrige sprogfag og andre fag.

Faglige kompetencer og opkvalificering

I dette afsnit gennemgår vi besvarelserne vedrørende undervisernes behov og mulighed for faglig opkvalificering under to overskrifter: ”Undervisernes behov for at styrke deres kompetencer og viden” og ”Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering”.

Undervisernes behov for at styrke deres kompetencer og viden

Først blev respondenterne spurgt om deres behov for at styrke deres kompetencer og viden inden for nedenstående områder:

- Sproglige kommunikative færdigheder
- Kultur og samfund, litteratur og historie
- Fagdidaktik
- Anvendelse af digitale teknologier i engelskundervisningen
- Engelskfaget i samspil med andre fag (CLIL)
- Karrierelæring og fagspecifikt/akademisk engelsk (to udsagn, som kun respondenterne fra ungdomsuddannelse og videregående uddannelse blev bedt om at tage stilling til)

Tabel 3.4.6, 3.4.7 og 3.4.8 viser besvarelserne fra de tre uddannelsestrin.

Grundskole						
I hvilken grad vurderer du, at du har brug for at styrke…						
	I meget høj grad	*I høj grad*	*I nogen grad*	*I mindre grad*	*Slet ikke*	*Ved ikke*
Dine sproglige og kommunikative færdigheder på engelsk	7 %	8 %	27 %	41 %	17 %	0 %
Din viden om kultur, samfund, litteratur og historie	5 %	10 %	39 %	37 %	9 %	0 %
Dine fagdidaktiske kompetencer	5 %	11 %	29 %	44 %	10 %	0 %
Din viden om anvendelse af digitale teknologier i engelskundervisningen	4 %	17 %	34 %	35 %	9 %	0 %
Din viden om, hvordan fremmedsprogene kan kombineres med andre fag (CLIL)	4 %	25 %	42 %	20 %	4 %	4 %

Tabel 3.4.6. Besvarelser vedrørende behov for at styrke kompetencer og viden – Grundskole

Ungdomsuddannelse						
I hvilken grad vurderer du, at du har brug for at styrke…						
	I meget høj grad	*I høj grad*	*I nogen grad*	*I mindre grad*	*Slet ikke*	*Ved ikke*
Dine sproglige og kommunikative færdigheder på engelsk	4 %	7 %	23 %	43 %	22 %	0 %
Din viden om kultur, samfund, litteratur og historie	5 %	8 %	40 %	40 %	8 %	0 %
Dine fagdidaktiske kompetencer	4 %	12 %	36 %	41 %	8 %	0 %
Din viden om anvendelse af digitale teknologier i engelskundervisningen	4 %	12 %	39 %	39 %	7 %	0 %
Din viden om, hvordan fremmedsprogene kan kombineres med andre fag (CLIL)	3 %	18 %	41 %	29 %	6 %	4 %
Din viden om karrierelæring og arbejdsmarkedets behov for engelsk	6 %	23 %	36 %	23 %	10 %	3 %
Din viden om fagspecifikt og akademisk engelsk inden for andre fagområder end engelsk	6 %	17 %	26 %	30 %	18 %	4 %

Tabel 3.4.7. Besvarelser vedrørende behov for at styrke kompetencer og viden – Ungdomsuddannelse

Videregående uddannelse						
I hvilken grad vurderer du, at du har brug for at styrke…						
	I meget høj grad	*I høj grad*	*I nogen grad*	*I mindre grad*	*Slet ikke*	*Ved ikke*
Dine sproglige og kommunikative færdigheder på	10 %	1 %	17 %	38 %	35 %	0 %

engelsk						
Din viden om kultur, samfund, litteratur og historie	11 %	4 %	24 %	43 %	19 %	0 %
Dine fagdidaktiske kompetencer	6 %	12 %	26 %	42 %	14 %	0 %
Din viden om anvendelse af digitale teknologier i engelskundervisningen	11 %	13 %	39 %	31 %	5 %	1 %
Din viden om, hvordan fremmedsprogene kan kombineres med andre fag (CLIL)	5 %	10 %	26 %	35 %	19 %	6 %
Din viden om karrierelæring og arbejdsmarkedets behov for engelsk	7 %	19 %	33 %	26 %	7 %	7 %
Din viden om fagspecifikt og akademisk engelsk inden for andre fagområder end engelsk	6 %	8 %	24 %	31 %	27 %	4 %

Tabel 3.4.8. Besvarelser vedrørende behov for at styrke kompetencer og viden – Videregående uddannelse

Et ret ensartet billede tegner sig for de første fire områder: Langt over halvdelen af respondenterne fra alle tre uddannelsestrin (grundskole 58 procent, ungdomsuddannelse 55 procent, videregående uddannelse 73 procent) vurderer, at de kun *i mindre grad* eller *slet ikke* har brug for at **styrke deres sproglige og kommunikative kompetencer.** Det er omvendt værd at bemærke, at resultatet her også indebærer, at over en tredjedel af respondenterne på grundskoleniveau *i meget høj grad, i høj grad* og *i nogen grad* har et behov for at styrke disse kompetencer. Især respondenterne fra de videregående uddannelser vurderer, at de kun *i mindre grad* eller *slet ikke* har brug for **styrke deres viden om kultur, samfund, litteratur og historie** (62 procent), mens det for grundskole- og ungdomsuddannelsesrespondenterne er lidt under halvdelen (henholdsvis 46 og 48 procent). Når det gælder de fagdidaktiske kompetencer, er det kun respondenterne fra ungdomsuddannelserne, der skiller sig en smule ud. Her svarer 49 procent at de kun *i mindre grad* eller *slet ikke* har brug for at **styrke deres fagdidaktiske kompetencer**. Under halvdelen af respondenterne fra grundskole og ungdomsuddannelse og lidt mere end en tredjedel af respondenterne fra de videregående uddannelser vurderer, at de i nogen grad eller slet ikke har brug for **styrke deres viden om anvendelse af digitale teknologier i engelskundervisningen**. Det tyder

således på – sammenholdt med at forholdsvis mange af respondenterne på tværs af trin, svarer *i nogen grad* til de 5-7 udsagn om behov for styrkelse af viden og kompetencer – at respondenterne ikke ser et entydigt behov for faglig opkvalificering inden for bestemte områder.

Også for området **Engelskfaget i samspil med andre fag (CLIL)** tegner der sig et blandet billede af behov for opkvalificering: Næsten tredjedel af respondenterne fra grundskolen vurderer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* har brug for at styrke deres viden om CLIL, og 42 procent svarer *i nogen grad*. For ungdomsuddannelserne gælder det, at 41 procent af respondenterne svarer *i nogen grad*, og 35 procent svarer *i mindre grad* eller *slet ikke*. Næsten halvdelen af respondenterne fra de videregående uddannelser vurderer *i mindre grad* eller *slet ikke*, at de har brug for at styrke deres viden om CLIL.

Respondenterne fra ungdomsuddannelsen og de videregående uddannelser blev også bedt om at vurdere deres behov for at styrke deres viden om karrierelæring og fagspecifikt/akademisk engelsk i form af to udsagn. Besvarelserne fra de to uddannelsestrin er nogenlunde ens: Næsten en tredjedel svarer, at de *i meget høj grad* og *i høj grad* har brug for at **styrke deres viden om karrierelæring og arbejdsmarkedets behov**, mens en anden tredjedel svarer *i nogen grad*, og en sidste tredjedel svarer *i mindre grad* og *slet ikke*. I forhold til at **styrke deres viden om fagspecifikt og akademisk engelsk** vurderer næsten halvdelen af respondenterne fra ungdomsuddannelsen og næsten 60 procent af respondenterne fra de videregående uddannelser, at de kun *i mindre grad* og *slet ikke* har brug for det.

Som sådan tyder besvarelserne på, at der for ungdomsuddannelse og videregående uddannelsers vedkommende er mest behov for opkvalificering af kompetencer og viden inden for karrierelæring og arbejdsmarkedets behov.

Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering

Til spørgsmålet om hvorvidt underviserne har **mulighed for at blive fagligt opkvalificerede**, blev de respondenter, der svarede *i mindre grad, slet ikke* eller *ved ikke* ledt videre til et spørgsmål, hvor de skulle angive en eller flere årsager til de begrænsede/manglende muligheder for faglig opkvalificering (tabel 3.4.9). Knap halvdelen af respondenterne fra alle tre uddannelsestrin blev ledt videre til dette spørgsmål (grundskolen 48 procent, ungdomsuddannelserne 39 procent, videregående uddannelser 47 procent).

Det er især **stram økonomi**, der gør, at respondenter fra grundskole og ungdomsuddannelse oplever begrænsende muligheder for faglig opkvalificering, mens årsagen **manglende overskud pga. arbejdspres** rangerer meget højt i alle tre respondentgrupper, men især hos ungdomsuddannelsesrespondenterne (grundskole 44 procent, ungdomsuddannelse 75 procent, videregående uddannelse 58 procent). Cirka en femtedel af respondenterne fra alle tre trin, der oplever manglende eller begrænset mulighed for faglig opkvalificering, angiver **manglende prioritering af engelsk** eller at **det ønskede efteruddannelsestilbud findes ikke**.

	Grundskole	Ungdomsuddannelse	Videregående uddannelse
Stram økonomi	60 %	62 %	40 %
Manglende prioritering af engelsk	21 %	18 %	19 %
Manglende overskud pga. arbejdspres	44 %	75 %	58 %
Det ønskede efteruddannelsestilbud findes ikke	20 %	23 %	26 %
Andet	15 %	9 %	26 %

Tabel 3.4.9. Årsager til manglende eller begrænsede muligheder for faglig opkvalificering

Brobygning og overgange

I dette afsnit gennemgår vi besvarelserne vedrørende undervisernes oplevelser og opfattelser af brobygning og overgange i engelskfaget under to overskrifter "Indsigt i engelskundervisningen på andre uddannelsestrin" og elevers og studerendes indgangskompetencer i engelsk" og "Brobygningsaktiviteter i engelskfaget". Svarprocenterne angives i tabel 3.4.10, 3.4.11 og 3.4.12 opdelt på uddannelsestrin.

Grundskole							
Hvor enig er du i følgende udsagn:							
	Meget enig	*Enig*	*Delvis enig*	*Uenig*	*Meget uenig*	*Ved ikke*	*Ikke relevant*
Min engelskundervisning lægger op til/bygger videre på den engelskundervisning, mine elever vil modtage/har modtaget	19 %	48 %	21 %	3 %	2 %	3 %	6 %
Jeg ved, hvilke sproglige og faglige kompetencer der er	21 %	34 %	27 %	9 %	2 %	1 %	5 %

nødvendige for mine elever, når de skal fortsætte med engelsk i ungdomsuddannelserne							
Jeg arbejder eksplicit med at gøre mine elever bevidste om, hvad der forventes af dem engelsksprogligt i ungdomsuddannelserne	11 %	24 %	30 %	17 %	9 %	1 %	8 %
Min skole deltager i brobrygningsaktiviteter, hvor der også er fokus på engelskfaget	6 %	14 %	21 %	19 %	8 %	21 %	10 %

Tabel 3.4.10. Besvarelser vedrørende brobygning og overgange – Grundskole

Ungdomsuddannelse						
Hvor enig er du i følgende udsagn:						
	Meget enig	*Enig*	*Delvis enig*	*Uenig*	*Meget uenig*	*Ved ikke*
Jeg ved, hvilke engelskfaglige mål der har været opstillet for mine elever i grundskolen	4 %	14 %	35 %	31 %	12 %	3 %
Min engelskundervisning bygger systematisk videre på de engelskkompetencer, eleverne har med fra grundskolen	3 %	16 %	41 %	27 %	8 %	5 %
Jeg arbejder eksplicit med at gøre mine elever bevidste om, hvad der forventes af dem engelsksprogligt i	16 %	38 %	35 %	11 %	1 %	0 %

deres videre uddannelsesforløb og på arbejdsmarkedet						
Min uddannelsesinstitution deltager i brobrygningsaktiviteter med grundskoler, som inkluderer fokus på engelskfaget	21 %	33 %	15 %	13 %	8 %	10 %
Min uddannelsesinstitution deltager i brobrygningsaktiviteter med videregående uddannelser, som inkluderer fokus på engelskfaget	2 %	22 %	20 %	17 %	13 %	25 %

Tabel 3.4.11. Besvarelser vedrørende brobygning og overgange – Ungdomsuddannelse

Videregående uddannelse						
Hvor enig er du i følgende udsagn:						
	Meget enig	*Enig*	*Delvis enig*	*Uenig*	*Meget uenig*	*Ved ikke*
Jeg ved, hvilke engelskfaglige mål der har været opstillet for mine elever i ungdomsuddannelserne	7 %	24 %	33 %	24 %	10 %	2 %
Min engelskundervisning bygger systematisk videre på de engelskkompetencer, de studerende har med fra ungdomsuddannelserne	6 %	19 %	36 %	24 %	6 %	8 %
Jeg arbejder eksplicit med at gøre de studerende bevidste om, hvad	27 %	33 %	29 %	7 %	4 %	1 %

der forventes af dem engelsksprogligt på arbejdsmarkedet						
Min uddannelses-institution deltager i brobrygnings-aktiviteter med ungdomsuddannel-ser med fokus på engelskfaget	17 %	34 %	17 %	5 %	11 %	17 %
Min uddannel-sesinstitution deltager i brobryg-ningsaktiviteter med erhvervslivet med fokus på engelskfaget	2 %	22 %	20 %	17 %	13 %	25 %

Tabel 3.4.12. Besvarelser vedrørende brobygning og overgange – Videregående uddannelse

Indsigt i engelskundervisningen på andre uddannelsestrin og elever og studerendes indgangskompetencer i engelsk

Overordnet set viser respondenternes besvarelser, at der på ungdomsuddannelse og videregående uddannelse er en vis usikkerhed i forhold til, hvordan engelskundervisningen foregår, og hvilke mål der er opstillet på andre uddannelsestrin end ens eget: Henholdsvis 18 og 31 procent er *meget enige/enige*, at de ved **hvilke engelskfaglige mål, der har været opstillet for deres elever/studerende på det foregående uddannelsestrin**. Besvarelserne fra grundskolerespondenterne viser imidlertid, at der internt i grundskolen er et solidt kendskab til, hvad der foregår på de andre trin (indskoling, mellemtrin og udskoling): Over to tredjedele svarer, at de er *meget enige/enige*, at deres **undervisning lægger op til/bygger videre på den engelskundervisning, deres elever vil modtage/har modtaget i hhv. indskoling, mellemtrin og udskoling**. Når det drejer sig om, hvorvidt deres **engelskundervisning bygger systematisk videre på de engelskkompetencer, eleverne/studerende har med fra grundskolen/ungdomsuddannelserne**, svarer cirka en tredjedel fra både ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser, at det kun sker *i mindre grad* eller *slet ikke*.

I forhold til at forberede elever og studerende på næste uddannelsestrin svarer mere end halvdelen af respondenterne fra grundskolen, at de **ved**, **hvilke sproglige og faglige kompetencer der er nødvendige for deres elever, når de skal fortsætte med engelsk i ungdomsuddannelserne,** mens det er en tredjedel, som er *meget enige/enige*, at de **arbejder eksplicit med at gøre deres elever bevidste om, hvad der forventes af dem engelsksprogligt i ungdomsuddannelserne**. Langt over halvdelen af respondenterne fra ungdomsuddannelserne og de videregående uddan-

nelser erklærer sig *meget enige/enige*, at de **arbejder eksplicit med at gøre deres elever/studerende bevidste om, hvad der forventes af dem engelsksprogligt i deres videre uddannelse og på arbejdsmarkedet**.

Brobygningsaktiviteter i engelskfaget

Ifølge besvarelserne fra alle tre uddannelsestrin er der et begrænset fokus på engelsk i brobygningsaktiviteterne mellem uddannelsestrin og med erhvervsliv: Næsten en tredjedel af respondenterne fra grundskolen er *uenige/meget uenige* i, at **deres skole deltager i brobygningsaktiviteter, hvor der også er fokus på engelskfaget**. Omvendt siger mere end halvdelen af respondenterne fra ungdomsuddannelserne, at **deres uddannelsesinstitution deltager i brobygningsaktiviteter med grundskoler, som inkluderer fokus på engelskfaget**. Her skal man dog huske, at det primært er udskolingslærerne, som arbejder med brobygning til ungdomsuddannelserne, og svarprocenten afspejler formentligt besvarelser fra lærere fra alle tre interne trin i grundskolen. Lidt mere end en femtedel har svaret *ved ikke*.

Det er lidt det samme billede, der tegner sig i brobygningen mellem ungdomsuddannelse og videregående uddannelse: 15 procent af ungdomsskolerespondenterne erklærer sig *meget enige/enige*, at **deres uddannelsesinstitution deltager i brobygningsaktiviteter med videregående uddannelser som inkluderer fokus på engelskfaget**, mens over halvdelen af respondenterne fra de videregående uddannelser er *meget enige/enige* i udsagnet. Der er altså noget, der tyder på, at man på de forskellige uddannelsestrin har en oplevelse af, at man bygger mere bro nedad end opad.

Når det gælder **brobygningsaktiviteter med engelskfagligt fokus mellem de videregående uddannelser og erhvervslivet**, erklærede næsten en tredjedel sig uenige/meget uenige i udsagnet, og en fjerdedel svarede *ved ikke*.

Uddannelse af sproglærere

I dette afsnit gennemgår vi besvarelserne vedrørende uddannelse af sproglærere. De to spørgsmål under dette emne er udelukkende henvendt til respondenterne fra de videregående uddannelser, og besvarelserne er opdelt efter henholdsvis respondenter fra læreruddannelser og respondenterne fra universitetsuddannelser.

Hvor enig er du i følgende udsagn: - I min engelskundervisning klæder jeg de studerende engelsksprogligt og -fagligt på til at undervise i engelsk

Flertallet af underviserne fra læreruddannelsen erklærer sig *meget enige/enige*, at de klæder de studerende på til at undervise i engelsk både sprogligt og fagligt, mens det lige netop er halvdelen af universitetsunderviserne, der er *meget enige/enige* i dette udsagn. Sammenholdt med at 42 procent af universitetsrespondenterne erklærer sig *delvis enige* i udsagnet, tyder besvarelserne på, at universitetsunderviserne i mindre grad end læreruddannelsesunderviserne mener, at de klæder de studerende på til at undervise i engelsk.

Hvor enig er du i følgende udsagn: - I min engelskundervisning klæder jeg de studerende engelsksprogligt og -fagligt på til at undervise i engelsk						
	Meget enig	*Enig*	*Delvis enig*	*Uenig*	*Meget uenig*	*Ved ikke*
Læreruddannelse	63 %	29 %	8 %	0 %	0 %	0 %
Universitetsuddannelse	15 %	35 %	42 %	0 %	4 %	4 %

Tabel 3.4.13. Besvarelser fra læreruddannelse og universitetsuddannelse

Hvor enig er du i følgende udsagn: - I min engelskundervisning klæder jeg de studerende fagdidaktisk på til at undervise i engelsk

Her tegner sig det samme mønster som i besvarelserne som ovenfor. Mens respondenterne fra læreruddannelsen alle mener, at de klæder deres studerende fagdidaktisk på til at være sproglærer, er kun en lille tredjedel af respondenterne fra universitetsuddannelserne *meget enige/enige* i dette udsagn.

Hvor enig er du i følgende udsagn: - I min engelskundervisning klæder jeg de studerende fagdidaktisk på til at undervise i engelsk						
	Meget enig	*Enig*	*Delvis enig*	*Uenig*	*Meget uenig*	*Ved ikke*
Læreruddannelse	74 %	26 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Universitetsuddannelse	4 %	27 %	38 %	15 %	8 %	8 %

Tabel 3.4.14. Besvarelser fra læreruddannelse og universitetsuddannelse

Overordnet set tyder besvarelserne på disse to spørgsmål på, at der er en større bevidsthed og et større fokus på i læreruddannelserne at klæde de studerende på sprogligt, fagligt og didaktisk til at undervise i engelsk.

Opsamling

Gennemgangen af besvarelserne på de lukkede spørgsmål i engelskundersøgelsen peger på, at underviserne giver udtryk for, at der er:

- Stor sproglig og faglig spredning blandt elever og studerende.
- Forskellige behov for faglig opkvalificering på de tre uddannelsestrin.
- Manglende eller begrænsede muligheder for faglig opkvalificering pga. stram økonomi, arbejdspres og manglede prioritering af engelsk.
- Begrænset samarbejde med øvrige sprogfag og andre fag.

- Begrænset viden om engelskundervisningens mål på de forudgående uddannelsestrin.
- Begrænset fokus på engelsk i brobygningsaktiviteter.
- Forskelle i hvordan engelskstuderende klædes på til at undervise i engelsk i de videregående uddannelser.

4 Undersøgelserne set på tværs

Vi har i denne rapport gennemgået besvarelserne fra de fire spørgeskemaundersøgelser, som har haft til formål at afdække hhv. tysk-, fransk-, spansk- og engelskunderviseres oplevelser af udfordringer, muligheder og udviklingsbehov i deres respektive fag på alle tre uddannelsestrin: grundskole, ungdomsuddannelse og videregående uddannelse. Nedenfor opsummerer vi og sammenligner de væsentligste pointer og tendenser fra de fire undersøgelser, opdelt i de fem emner, som vi beskrev i 2 *Undersøgelsernes formål, organisering og design*:

1. Undervisernes behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer
2. Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering
3. Elever og studerendes motivation for og deltagelse i faget
4. Brobygning og overgange
5. De videregående sproguddannelser

De fire undersøgelser er ikke fuldstændige ens i design og indhold, og sammenligningerne skal derfor læses med dette forbehold.

Undervisernes behov for opkvalificering af sproglige, didaktiske og faglige kompetencer

Inden for dette emne blev underviserne bedt om at vurdere deres behov for opkvalificering sprogligt, didaktisk og fagligt. Tabel 4.1 giver et overblik over emner og områder.

Spørgsmål vedr. behov for opkvalificering inden for:	**Med i:**
Sprogkompetencer	Alle
Kultur, historie og litteratur	Alle
Fagdidaktik	Alle
Interkulturelle kompetencer	Fransk og spansk
CLIL	Tysk, fransk og engelsk

CEFR	Tysk, fransk og spansk
IT og digitale teknologier/redskaber	Alle
Karrierelæring og arbejdsmarkedets behov/erhvervsrelaterede emner	Alle
Flersprogethed	Tysk og engelsk

Tabel 4.1. Indhold i de fire spørgeskemaer: kompetencer og viden

Samlet set viser besvarelserne fra de fire sprog, at det især er faglig og didaktisk kompetenceudvikling, der efterspørges.

Mens der ikke på tværs af de fire undersøgelser viser sig et entydigt behov for opkvalificering inden for bestemte emner, fokuserer vi i det følgende på disse fem emner/områder, som blandt andet er indsatsområder for NCFF: CEFR, interkulturelle kompetencer, digitale redskaber, CLIL og karrierelæring.

Selvom der ikke i alle fire undersøgelser blev spurgt om respondenternes behov for at vide mere om CEFR, viser besvarelserne på spørgsmålene om brug af CEFR i de to undersøgelser tydeligt, at CEFR kun i et begrænset omfang inddrages i undervisningen.

På tværs af fransk- og spanskundersøgelserne viser der sig et behov blandt respondenterne for opkvalificering inden for interkulturelle kompetencer. I engelskundersøgelsen blev der ikke spurgt om behov for opkvalificering inden for dette emne, men på tværs af uddannelsestrin erklærer et meget stort flertal af respondenterne sig *meget enige/enige*, at deres undervisning bidrager til udviklingen af eleverne og de studerendes interkulturelle kompetencer.

Næsten halvdelen af tyskrespondenterne mener, at de kun i begrænset omfang har brug for at styrke deres viden om brug af digitale redskaber i fremmedsprogsundervisningen. Omvendt prioriterer over halvdelen af fransk- og spanskrespondenterne dette emne højt ift. opkvalificering. For engelskrespondenterne er det et mindretal, der udtrykker behov for opkvalificering.

Der er ikke et udpræget behov blandt tysk-, fransk- og engelskrespondenterne for at blive opkvalificeret inden for CLIL: Cirka en tredjedel af tysk- og franskrespondenterne vurderer, at de har behov for at blive opkvalificeret i CLIL, og nogenlunde det samme billede tegner sig for engelskrespondenterne, hvor der især blandt ungdomsuddannelsesrespondenterne og respondenterne fra de videregående uddannelser er mange, der i *mindre grad* eller *slet ikke* ser et behov for opkvalificering.

Respondenterne blev også spurgt om deres behov for opkvalificering af kompetencer i at inddrage karrierelæring og arbejdsmarkedets behov i deres sprogundervisning. Både for tysk- og engelskrespondenterne gælder det her, at omkring en tredjedel på tværs af uddannelsestrin ser et behov for opkvalificering, dog med visse undtagelser. Eksempelvis svarer 71 procent af tyskrespondenterne fra universitetsuddannelse at de kun *i nogen, mindre* eller *ringe grad* ser et behov. I de franske og spanske undersøgelser blev der ikke direkte spurgt om behov for opkvalificering inden for karrierelæring, men underviserne

har påpeget behov for det i stort omfang i de uddybende kommentarer, særligt ift. konkrete materialer til undervisning.

Undervisernes mulighed for faglig opkvalificering

Når det drejer sig om undervisernes mulighed for opkvalificering, tyder besvarelserne fra de fire undersøgelser på, at det i et vist omfang er svært for respondenterne at få lov til at opkvalificere sig fagligt. Knap halvdelen af engelskrespondenterne svarer eksempelvis, at de *i mindre grad* eller *slet ikke* har mulighed for opkvalificering. Til sammenligning svarer 75 procent af tyskrespondenterne at de *i nogen, mindre* eller *i ringe grad* har mulighed for kompetenceudvikling i tysk. I de franske og spanske undersøgelser har omkring halvdelen af respondenterne svaret, at de har mulighed for opkvalificering.

På tværs af alle fire undersøgelser angives årsagerne til manglende muligheder for kompetenceudvikling at være: økonomi, tid og ledelsesprioriteringer.

Eleverne og studerendes motivation for og deltagelse i faget

Her blev underviserne spurgt om, hvordan de opfatter deres elevers/studerendes motivation for og deltagelse i faget inklusive elevernes/studerendes sproglige og faglige kompetencer. Ud over at samle op på spørgsmålene om motivation og valg fokuseres der i det følgende også på elevernes/studerendes brug af målsproget i undervisningen (tysk-, fransk- og engelskundersøgelserne) samt deres sproglige kompetencer.

Overordnet set viser besvarelserne fra de fire undersøgelser, at elever og studerende er motiverede for deres fremmedsprogsundervisning om end ikke altid i særlig høj grad. Besvarelserne fra fransk- og spanskundersøgelserne vedrørende elevers og studerendes (til-)valg af henholdsvis fransk og spansk viser, at der ifølge respondenterne er flere faktorer, der påvirker deres valg såsom, at fransk er et flot sprog, eller at man har familie i Spanien. Men der gives også udtryk for, at der er strukturelle udfordringer i forhold til muligheden for at kunne vælge fransk og spansk

Når det drejer sig om elevernes og de studerendes sproglige og faglige kompetencer, peger respondenterne fra engelskundersøgelsen på stor spredning på alle tre uddannelsestrin. Blandt tyskrespondenterne er det et mindretal – især fra grundskole og ungdomsuddannelse – der vurderer, at deres elever og studerende opnår solide kompetencer i tysk. I fransk- og spanskundersøgelserne blev respondenterne spurgt, om de videregående uddannelser i de to sprog tiltrækker dygtige studerende, og her var det under en tredjedel, der var enige. Det tyder altså på, på tværs af de fire sprog, at elever og studerende ifølge deres undervisere ikke helt opnår de ønskede sproglige og faglige kompetencer eller i udgangspunktet ikke er dygtige nok.

Brobygning og overgange

Her blev respondenterne bedt om at angive, hvorvidt de kender til faglige mål, undervisningsindhold, prøveformer o.l. på andre uddannelsestrin, hvordan de bygger videre på de kompetencer, eleverne og de studerende har med sig for det foregående uddannelsestrin,

og hvordan de arbejder med at forberede elever og de studerende på det næste uddannelsestrin.

Besvarelserne fra alle fire undersøgelser vedrørende brobygning med fokus på viden om, hvad der foregår på andre uddannelsestrin, understreger, at manglende sammenhæng i sprogundervisningen på tværs af uddannelsestrin er en central udfordring, som allerede påpeget i Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet:

> "Der mangler kendskab til sprogundervisning på tværs af uddannelsessystemets niveauer, hvilket bl.a. betyder, at sprogundervisningen ikke bygger videre på de unges opnåede sprogkompetencer, og at de unge oplever store forskelle i undervisningen i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse og til de videregående uddannelser." (Regeringen, 2017, s. 5)

Det er især viden om, hvad der foregår på det foregående uddannelsestrin, som respondenterne oplever, at de mangler i et vist omfang, mens der på tværs af sprog ifølge respondenterne arbejdes bevidst med at bygge op til næste uddannelsestrin.

De videregående sproguddannelser

Her fokuserer vi på besvarelserne fra tysk-, fransk- og spanskundersøgelserne vedrørende relevansen af de videregående sproguddannelser.

Besvarelserne viser overordnet set, at respondenterne ikke er helt overbeviste om, at de videregående uddannelser inden for tysk, fransk og spansk tiltrækker de dygtigste studerende, og at sproguddannelserne er relevante i det danske uddannelsesudbud. Der er ikke plads nok til faglig fordybelse og langtfra alle respondenter er enige i, at det er god sammenhæng mellem de kompetencer, de sproguddannede opnår, og de kompetencer, de skal bruge på arbejdsmarkedet.

5 Afsluttende bemærkninger

Vi har i denne rapport gennemgået besvarelserne fra fire spørgeskemaundersøgelser i sprogfagene tysk, fransk, spansk og engelsk for at give et samlet indblik i, hvad underviserne fra de fire primære fremmedsprog i Danmark, tysk, fransk, spansk og engelsk mener om kvalitetsudviklingen inden for deres fag i forhold til deres egne kompetencer og muligheder for faglig opkvalificering og i forhold til elevernes motivation, valg og kompetencer.

Rapporten, og det gælder også rapporterne for de enkelte undersøgelser, skal som nævnt tidligere læses med det forbehold, at datagrundlaget er begrænset, og derfor kan undersøgelsens besvarelser ikke læses som værende repræsentative for fremmedsprogsundervisere i Danmark.

Til trods for dette forbehold giver de fire undersøgelser NCFF et væsentligt videngrundlag for at arbejde videre med at styrke fremmedsprogsfagene i det danske uddannelsessystem.

6 Litteratur

Daryai-Hansen, P. (2019). *Afrapportering. Kvalitetsudvikling og efteruddannelse i et brobygningsperspektiv – en behovsanalyse i faget tysk:* https://viden.ncff.dk/ncff/kvalitetsudvikling-og-efteruddannelse-i-et-brobygningsperspektiv-en-behovsanalyse-i-faget-tysk

Det Regionale Sprogudvalg, Region Midt (2020). *Fremmedsprogenes udfordringer i Region Midtjylland.*

Marti, N. M. (2020). *En behovsafdækning. Spansk som fremmedsprog i Danmark. En behovsanalyse af fagets videreudvikling i et brobygningsperspektiv*: https://viden.ncff.dk/ncff/spansk-som-fremmedsprog-i-danmark-en-behovsanalyse-af-fagets-videreudvikling-i-et-brobygningsperspektiv

Regeringen (2017). *Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet.* Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet: https://ufm.dk/publikationer/2017/strategi-for-styrkelse-af-fremmedsprog-i-uddannelsessystemet

Uddannelses- og forskningsministeriet (2018). *Evaluering af den ledighedsbaserede dimensioneringsmodel.* Rapport: https://ufm.dk/uddannelse/videregaende-uddannelse/dimensionering/evaluering/evaluering-af-ledighedsbaseret-dimensionering

Undervisningsministeriet (2019). *Notat om studieretninger og fagpakker: Studieretninger på de gymnasiale uddannelser (stx, hhx og htx samt toårig stx) for skoleåret 2018/2019:* https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf-19/190221-notat-om-studieretninger-paa-de-gymnasiale-uddannelser-januar-2019--2-.pdf?la=da

Undervisningsministeriet (2020). *Notat om studieretninger og fagpakker: Studieretninger på de gymnasiale uddannelser (stx, hhx og htx samt toårig stx) for skoleåret 2019/2020*: https://www.stil.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf20/apr/200401-notat-om-studieretninger-og-fagpakker.pdf?la=da

Verstraete-Hansen, L. & A. Kanareva-Dimitrovska (2020). *Kvalitetsudvikling og efteruddannelse i et brobygningsperspektiv – En behovsanalyse i faget fransk*: https://viden.ncff.dk/ncff/kvalitetsudvikling-og-efteruddannelse-i-et-brobygningsperspektiv-en-behovsanalyse-i-faget-fransk

Slåttvik, A. B., L.M. Daugaard & A.S. Jakobsen (2020). *Kvalitetsudvikling, brobygning og videreudvikling – En behovsundersøgelse i faget engelsk på tværs af uddannelsessy-*

stemet. https://viden.ncff.dk/ncff/kvalitetsudvikling-brobygning-og-videreudvikling-en-behovsundersoegelse-i-faget-engelsk-paa-tvaers-af-uddannelsessystemet

Bilag 1 Projekt- og følgegrupper for de fire undersøgelser

Tyskundersøgelsen
Projektgruppe:

Repræsentanter for folkeskolen/læreruddannelsen

- Anette Bloch Jensen, folkeskolelærer i tysk, Trongårdsskolen
- Lene Laursen, læringskonsulent i tysk, Undervisningsministeriet
- Kirsten Lauta, lektor i tysk, Københavns Professionshøjskole

Repræsentanter for gymnasiale uddannelser/universitetet

- Bente Hansen, fagkonsulent i tysk, Undervisningsministeriet
- Mette Hermann, gymnasielærer i tysk, Frederikssund Gymnasium
- Anna Lena Sandberg, lektor, fagansvarlig for tysk, Københavns Universitet

Videnskabelig assistent

- Julie Valvik, cand.mag. i tysk, tidligere videnskabelig assistent i projekterne *Tidligere Sprogstart* og *Den Sprogstrategiske Satsning*

Faglig ledelse

- Petra Daryai-Hansen, lektor i fremmedsprogsdidaktik, KU

Følgegruppe:

- Angelika Theis, Goethe Institut København
- Anne Holmen, Den Sprogstrategiske Satsning
- Anne-Marie Fischer Rasmussen, Professionshøjskole UCN
- Anne-Mette Olsen, KursKultur
- Camilla Hansen, Grænseforeningen
- Carl Kinze, Tysklærerforeningen for Grundskolen

- Erla Hallsteinsdottir, kultKIT
- Jan Engberg, Den Danske Germanistforening
- Jette von Holst-Pedersen, Københavns Professionshøjskole
- Juljana Gjata Hjorth Jacobsen, VIA University College
- Karen Wobeser, VIA University College
- Karen Aarøe, UC SYD
- Katja Gorbahn, Aarhus Universitet
- Kim Lysholm Olsen, Handelsskolernes Tysklærerforening
- Kirsten Bjerre, Københavns Professionshøjskole
- Klaus Geyer, Syddansk Universitet
- Lise Bernsten Høyer, Tysklærerforeningen for Gymnasiet og hf
- Maria Pia Pettersson, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
- Marie Louise Lykke Kjær, Sproglærerforeningen
- Mette Skovgaard Andersen, Centerleder, NCFF Øst
- Mirjam Gebauer, Aalborg Universitet
- Moritz Schramm, Syddansk Universitet
- Petra Klimaszyk, Professionshøjskolen Absalon
- Søren Nørrelund Madsen, Projektkoordinator, NCFF Øst
- Tine Lund, Tysklærerforeningen for Grundskolen

Franskundersøgelsen

Faglig leder:

Lisbet Verstraete-Hansen, Københavns Universitet

Ana Kanareva-Dimitrovska, NCFF Vest, bistod i udarbejdelse af spørgeskemaet og i analysearbejdet.

Projektgruppe:

- DanièleEdith Eychenne, CFU, Københavns Professionshøjskole
- Gro Caspersen,Nymarkskolen, Svendborgs Ungeskole.
- Kader Maikal, Aarhus Gymnasium
- Nina Hauge Jensen, VIA UC.
- Steen Bille Jørgensen, Aarhus Universitet

Følgegruppe:

- Annette Søndergaard Gregersen, Københavns Professionshøjskole
- Christine Léturgie, Nørre G., Fransklærerforeningen.
- Hanne Leth Andersen, RUC.
- Hanne Wacher Kjærgaard, NCFF Vest
- Herminia Daeden, Institut Français.
- Jan Juhl Lindschouw, Københavns Universitet
- Leon Aktor, Sproglærerforeningen.
- Liselotte Kruse Hansen, Aarhus Universitet.
- Petra Daryai-Hansen, Københavns Universitet
- Steen Lembcke, VIA UC.
- Stephanie Kim Löbl, KP/KU.
- Tina Brandt, Undervisningsministeriet.

Spanskundersøgelsen

Faglig leder:

Natalia MorollónMartí, Københavns Universitet og Professionshøjskolen Absalon

Projektgruppe:

- Rikke Engbo Andersen, Skovvangsskole
- Lucas Ruíz, Århus Akademi
- Natalia Auer, HF og VUC Vestegnen
- Tina Lynge, Egå Gymnasium og Spansklærerforeningen
- Helle Frans Dittmann, Støvring Gymnasium og Spansklærerforeningen
- Jannie Grue, Rødovre Gymnasium og SIF

Følgegruppe:

- Johan Pedersen, Københavns Universitet
- Susana Fernández, Århus Universitet
- Petra Daryai-Hansen, Københavns Universitet
- Ana Kanareva-Dimitrovska, NCFF Vest
- Mette Skovgaard Andersen, NCFF Øst
- Søren Nørrelund-Madsen, NCFF Øst

Engelskundersøgelsen

Projektgruppe:

- Anja Bols Slåttvik, VIA University College
- Line Møller Daugaard, VIA University College
- Anne Sofie Jakobsen, NCFF Øst

Referencegruppe:

- Kasper Leth Ellevangskolen, Aarhus
- Lena Smith Boysen Sproglærerforeningen
- Marianne Ancker Læringskonsulent for engelsk i grundskolen
- Rikke Christensen Viborg Katedralskole
- Line Flintholm Fagkonsulent for engelsk i STX og HF
- Line Lindeblad UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
- Peter Wind Viborg Gymnasium og HF
- Joyce Kling ENGEROM, Københavns Universitet
- Maja Bogø Josephsen U/Nord
- Nicolai Andersen Københavns Professionshøjskole